

zsebi HÍRADÓ

XX. ÉVFOLYAM, 22. SZÁM

ARA: 1,50 FORINT

1976. MÁJUS 20.

A Magyar Népköztársaság Minisztertanácsának elnöke látogatást tett az Osztrák Köztársaságban

Lázár György, a Magyar Népköztársaság Minisztertanácsának elnöke dr. Bruno Kreiskynek, az Osztrák Köztársaság szövetségi kancellárjának meghívására hivatalos látogatást tett Ausztriában.

Lázár Györgyöt fogadta dr. Rudolf Kirschlager, az Osztrák Köztársaság szövetségi elnöke. A Minisztertanács elnöke látogatást tett Anton Benyánál, a parlament elnökénél és felkereste Leopold Bratzot, Bécs város polgármesterét, és ebből az alkalomból beírta nevét az osztrák szövetségi főváros aranykönyvébe.

A Minisztertanács elnöke és kísérete meglátogatta az Egyesült Nemesacél Művek kapfenbergi üzemét, valamint a nemzetközi igazgatási és konferenciaközpontot a bécsi Duna-parkban.

Lázár György, a Minisztertanács elnöke és dr. Bruno Kreisky szövetségi kancellár beható eszmecsere-t folytatott a magyar-osztrák kapcsolatok fejlesztéséről, valamint a közös érdeklődésre számot tartó nemzetközi kérdésekről.

A felek megelégedéssel állapították meg, hogy a Magyar Népköztársaság és az Osztrák Köztársaság között szoros kapcsolatok állnak fenn, amelyek a gazdaság, a kultúra és a tudományok területén az utóbbi években állandóan mélyültek. Mindehhez döntő mértékben járultak hozzá a legkülönbözőbb szintű kölcsönös látogatások, a gyakori és rendszeres személyes találkozók.

A kormányfők a Magyar Népköztársaság és az Osztrák Köztársaság sokoldalú és jószomszédi kapcsolatát és azok állandó fejlesztését a különböző társadalmi rendszerű országok békés egymás mellett élésének kitűnő példájának értékelték.

A tárgyalásokon különös figyelmet szenteltek a két ország gazdasági, ipari és kereskedelmi együttműködésének. A kormányfők megállapították, hogy a magyar-osztrák gazdasági kapcsolatokat szabályozó egyezmények kedvező hatást gyakoroltak az együttműködés fejlesztésére.

A kormányfők egyetértettek abban, törekedni kell arra, hogy a két ország gazdasági kapcsolatainak kiegyensúlyozott fejlődése mindkét ország javát szolgálja. Ennek érdekében mindkét fél megvizsgálja, hogy országaik jószomszédi viszonyával összhangban, milyen további lépések lehetségesek a gazdasági kapcsolatok minden területén az együttműködés fokozására és mindenfajta akadályozó tényező elhárítására. Közösen megvizsgálják, hogyan lehet azoknak a vámszerű hátrányoknak a kérdését megoldani, amelyek az EGK és az EFTA-tagországokkal szemben az Ausztriába irányuló magyar kivitel érintik.

Utaltak a már létező nyolcvan kooperációs szerződésre, valamint a két ország számos vállalata együttműködésére, és kiemelték a pénzügyi és a pénzügyi kapcsolatok kiszélesítésének jelentőségét.

A felek hangsúlyozták, hogy a két ország jószomszédi viszonyának erősítését szolgálja az együttműködés fokozása a gazdasági, az ipari és a műszaki kapcsolatok valamennyi területén. E lehetőségek jobb kihasználásáról eredményes megbeszélések folytak a magyar-osztrák gazdasági, ipari és műszaki együttműködési vegyes bizottság 3. ülésén, amelynek jegyzőkönyvét a kormányfői tárgyalások alkalmából írták alá.

A felek elvben előirányozták, hogy a két ország új, hosszú lejáratú gazdasági, ipari és műszaki együttműködési egyezményt köt.

A két kormányfő nagy megelégedéssel állapította meg, hogy országaik kulturális és tudományos kapcsolatai eredményesen fejlődtek. Megerősítették azon szándékukat, hogy e területen együttműködésüket tovább fejlesztik. Ennek érdekében Lázár György miniszterelnök osztrák látogatása során aláírták a Magyar Népköztársaság és az Osztrák Köztársaság kulturális és tudományos együttműködését szabályozó egyezményt.

A látogatás alatt kicserélték a Magyar Népköztársaság és az Osztrák Köztársaság között a bűnügyi jogsegélyről, valamint a kiadatásról kötött egyezmény megerősítő okiratait.

A tárgyaló felek megelégedéssel nyilatkoztak a határ menti területek mind szorosabb együttműködéséről, amelynek fontos szerepe van a kétoldalú kapcsolatok elmélyítésében.

A felek üdvözölték a két ország állampolgárai közötti találkozásokat, amelyek a magyar-osztrák kapcsolatok fontos és szerves részét képezik. Megerősítették azon szándékukat, hogy ezeket a közvetlen kapcsolatokat, különös tekintettel a határ menti területek lakosaira, valamint az információk átfogóbb terjesztésére, az európai biztonsági és együttműködési értekezlet zárókönyvében szellemében, a kölcsönös bizalom és jószomszédi viszonyok alapján, közös, egyetértéssel lépések útján elősegítik.

A tárgyaló felek megállapították, hogy megvizsgálják egy idegenforgalmi megállapodás megkötésének lehetőségét.

A két miniszterelnök elismeréssel állapította meg, hogy a magyar-osztrák általános vegyes bizottság tevékenysége beváltotta a hozzá fűzött reményeket. A bizottság ülései teljes áttekintést nyújtanak a két ország kapcsolatainak helyzetéről, és ösztönöznek hatnak azok további elmélyítésére. A tárgyaló felek hasonlóképpen hasznosnak tartották az egyes szakterületeken működő vegyes bizottságok rendszeres munkáját.

Az időszerű nemzetközi kérdések megtárgyalásakor a két kormányfő nézetek egymáshoz való közeledését, illetve azonosítást állapította meg.

Különös hangsúllyal üdvözölték azt a tényt, hogy a nemzetközi feszültség csökkentése — bizonyos nehézségek ellenére — korunk uralkodó irányzatává vált. Kifejezésre juttatták országaik elhatározását, mindent elkövetnek, hogy az enyhülés tartós legyen. Mindkét ország a jövőben is sikeresen száll minden európai ország együttműködéséért, tekintet nélkül azok politikai, gazdasági és társadalmi rendszerére.

A kormányfők aláhúzták a két ország különleges érdekelt-ségét az európai együttműködés gyakorlati fejlesztésében. Ennek keretében sürgős feladatnak tartják a közlekedés és szállítási feltételeinek javítását, különös tekintettel a transzkontinentális Duna-Majna-Rajna víziút-rendszer kiépítésére.

A magyar és az osztrák kormányfő véleménye szerint a politikai enyhülést katonai enyhülésnek kell követnie. Reményüket fejezték ki, hogy a stratégiai fegyverzet korlátozásáról folyó szovjet-amerikai tárgyalások, valamint a közép-európai haderők és fegyverzet kölcsönös csökkentéséről, s az ezzel kapcsolatos intézkedésekről Bécsben folytatott tárgyalások — annak az alapelvnek a betartása mellett, hogy azok egyik félnek sem válhatnak kárára — mihamarabb eredményekhez vezetnek.

Mindkét fél megerősítette hűségét az Egyesült Nemzetek alapkönyvének alapelveivel és céljaival, egyetértettek abban, hogy támogatják az ENSZ-et a feszültség csökkentéséért és a világbéke biztosításáért folytatott küzdelemben. Megelégedéssel állapították meg, hogy a magyar és osztrák küldöttség együttműködése az Egyesült Nemzetek Szervezetének keretében, valamint más nemzetközi szervezetekben és konferenciákon eredményesen alakul. Azt a véleményt képviselték, hogy az ENSZ szakosított szervezeteinek decentralizálása növelné az egész szervezet munkájának hatékonyságát, és ebből a szempontból Bécs városa jó feltételekkel rendelkezik.

Lázár György, a Magyar Népköztársaság Minisztertanácsának elnöke és dr. Bruno Kreisky szövetségi kancellár megelégedéssel állapították meg, hogy eszmecserejük ószinte, baráti légkörben folyt, és hogy a látogatás eredményei a két ország jószomszédi kapcsolatainak minden területén történő további elmélyítését fogják szolgálni.

Lázár György, a Magyar Népköztársaság Minisztertanácsának elnöke és dr. Bruno Kreisky szövetségi kancellár megelégedéssel állapították meg, hogy eszmecserejük ószinte, baráti légkörben folyt, és hogy a látogatás eredményei a két ország jószomszédi kapcsolatainak minden területén történő további elmélyítését fogják szolgálni.

Reform- és alkotmánytervezetet hagyott jóvá a spanyol kormány

A spanyol kormány jóváhagyta a miniszterelnök április 28-i televíziós beszédében bejelentett reformtervezetet és alkotmánymódosítást.

Adolfo Martin Gamero tájékoztatói miniszter a kabinetülés után tartott sajtótájékoztatóján ismertette a tervezet részleteit. Közlése szerint Spanyolországban kétkamarás parlamentet akarnak létrehozni általános választások alapján, és módosítani kívánják az utódlási törvényt.

A reformterveket először a falangista mozgalom országos tanácsa vitatta meg, majd jóváhagyás végett a 80 százalékosan Franco által kinevezett parlament, a Cortes elé terjesztik. Ezt követően, mint már Arias Navarro miniszterelnök is bejelentette, októberben népszavazást tartanak a reformokról.

Adolfo Martin Gamero sajtótájékoztatóján hangot adott annak a reménynek, hogy a politikai pártok működésének engedélyezését célzó, már korábban kidolgozott törvényt a Cortes még ebben a hónapban jóváhagyja. A kormány az esetleg legalizálandó pártok sorából eleve kizárta a kommunista pártot.

Az a tény, hogy a reformterveket a kormány jóváhagyta, elsősorban annak köszönhető, hogy Franco halála

Amerikai találgatások Kissinger jövőjéről

Kissinger tv-nyilatkozata nyomán felélénkült a találgatások a külügyminiszter jövőjét illetően. Kissinger ebben a nyilatkozatban fejezte ki először nyíltan azt a szándékát, hogy nyolc éves szolgálat után távozni szeretne a kormányból, akkor is, ha novemberben újráválasztják Ford elnököt.

A nyilatkozat nyomán a Fehér Ház szövegírói siettek az elnök további támogatásáról biztosítani a külügyminisztert. William Baroody, az elnök helyettes sajtótitkára emlékeztetett arra, hogy Ford nagyra értékeli Kissinger szolgálatait, és szeretné, ha hivatalában maradna. A Fehér Ház erre is számít, és úgy véli, hogy Kissinger csak személyes érzeit fejezte ki. Ron Nessen, a Fehér Ház szóvivője, napi szótárs sajtóértekezletén közölte, hogy a Fehér Házból senki sem sugalmazta Kissingernek a tv-intervjúban kifejtett véleményét. Arra a kérdésre viszont nem válaszolt, hogy Fordot meglepte-e Kissinger nyilatkozata.

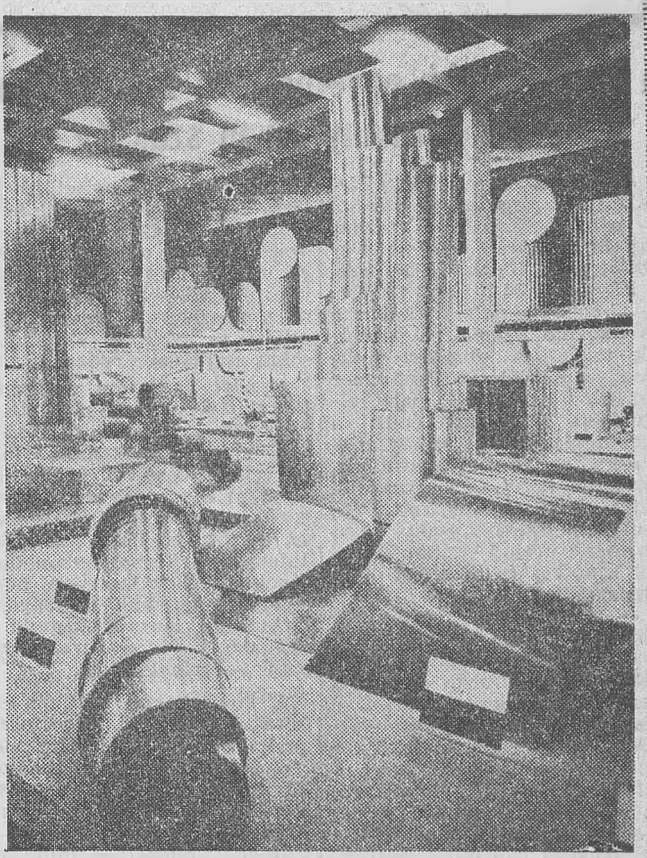
Washingtoni megfigyelők emlékeztetnek arra, hogy az elnökválasztási kampány során Ronald Reagan, Ford elnök szelvényes ellenlábas, élesen támadta az amerikai külpolitikát Kissinger nevével fémjelzett általános irányvonalát. Rogers Morton, az elnök kampányának igazgatója a nyilvánosság előtt kijelentette, hogy nem tartja valószínűnek Kissinger bennmaradását Ford esetleges új kabinetjében. A kampány irányítóit általában mind teherterhelte Kissinger. Némely megfigyelők az afrikai körülmények bejelentett új politikával magyarazzák Ford texasi előválasztási vereségét. Mások arra számítanak, hogy a külügyminiszter nyilatkozata után sem fognak elnéznie a bírálókat, amelyek Kissinger az elnök „rossz szellemeként”, a törvényhozást semmibe vevő, a Szovjetunió iránt „engedékeny” politikusként állítják be.

óta rendkívüli mértékben felgyorsultak a politikai és társadalmi események: hatalmas sztrájkhullámok söpörtek végig az országon, fokozatosan megvalósul a demokratikus ellenzéki egysége, és a közvélemény mind erőteljesebben követeli a politikai reformokat.

A Spanyol Kommunista Párt Végrehajtó Bizottsága nyilatkozatban tiltakozott amiatt, hogy a hatóságok illegális politikai szervezkedés vádjával bíróság elé állítják Francisco Romero Marint, a VB tagját, akit 15 évi börtönbüntetés fenyeget.

A nyilatkozat elítéli az elnyomást, a kínzásokat, megállapítva, hogy számos kommunista és demokrata börtönben szenved, és mindig újabb és újabb személyeket tartóztatnak le. Börtönben van Lucio Lobato, a Végrehajtó Bizottság tagja, öt meg Franco idején ítélték el 24 évre; Sanchez Montero, a párt másik vezetője, továbbá a demokratikus koordináció számos tagja, köztük Marcelino Camacho, a munkásbizottság vezetője, valamint Garcia Trevijano és Dorronsoro Aguado is. A Spanyol KP Végrehajtó Bizottságának nyilatkozata véget vet a felszólított közvéleménynek, hogy tiltakozzék az elnyomás fokozódása ellen.

„Magyar ezüst” a KÖFÉM-kiállításon

A Tavaszi BNV-ről készült tudósításunk a 4. oldalon

Leonyid Brezsnyev megbeszélése a mozambiki államfővel

Leonyid Brezsnyev, az SZKP Központi Bizottságának főtitkára találkozott Samora Machellel, a Mozambiki Felszabadítási Front (FRELIMO) és a Mozambiki Népi Köztársaság elnökével, aki országa párt-és állami küldöttségének élén tartózkodik a Szovjetunióban.

A találkozóon véleménycserét folytattak a nemzetközi helyzet és a szovjet-mozambiki együttműködés időszerű problémáiról.

Leonyid Brezsnyev és Samora Machel megállapította, hogy a két párt nézetei azonosak a nemzetközi politika alapvető kérdéseiben. Mindketten hangsúlyozták, mennyire fontos a világszocializmus és a nemzeti felszabadítási

tó erők egysége a népek békejéért és biztonságáért, a gyarmatosítás és a fajüldözés maradványainak felszámolásáért vívott harcban. Kifejezték azt a közös meggyőződésüket, hogy a nemzetközi enyhülés kedvező feltételeket teremt minden népek a nemzeti függetlenséghez való joga biztosításához, valamint a demokráciához és a társadalmi haladáshoz.

Leonyid Brezsnyev és Samora Machel megerősítették az SZKP-nak és a FRELIMO-nak a pártközi együttműködés erősítésére irányuló közös törekvését, azt a szándékukat, hogy minden módon elősegítsék a Szovjetunió és a Mozambiki Népi Köztársaság közötti baráti kapcsolatokat további fejlesztését.

Sorozatos megbeszélések Libanonban a politikai kibontakozás lehetőségeiről

A Libanonból érkező hírgyűjtés jelentések sorozatos, a politikai kibontakozás lehetőségeit kutató tárgyalásokról számolnak be, Eliaz Szárkisz megbeszélést folytatott Kamal Dzumblattal, a nemzeti haladó erők blokkjának képviselőjével és Jasszer Arafattal, a PFSZ vezetőjével.

Az AFP francia hírgyűjtés értesülése szerint a találkozó Szárkisz államfő hárompontos „globális béketervet” terjesztett elő. Eszerint a harcokban részt vevő valamennyi fél a legrövidebb időn belül tűzszünetet hirdet, amelyet 48 óránként megújít, hogy ezzel olyan légkört teremtsen, amely lehetővé teszi Frangié távozását hivatalából (Frangié eddig arra való hivatkozással nem mondott le államfői tiszttségéről, hogy a mostani feszült helyzetet csak tovább súlyosbítaná a távozása); a jobboldal és a baloldal egyaránt ünnepélyesen kinyilvánítja, hogy a polgárháborúnak határozottan vége, és a továbbiakban lemondanak arról, hogy erőszakos eszközökkel

oldjanak meg politikai kérdéseket; az új államfő értekezletet tart valamennyi politikai erő képviselőinek részvételével.

Közben Dzsallud líbiai miniszterelnök, aki Bejrútban, Damaszkuszban és Bagdadban tárgyalt, hazautazott Tripoli-ba. Mint az iraki sajtó hírül adta, Dzsallud bejrúti tárgyalásai idején kormányta támogatásáról biztosította a baloldali erőket. Bejrúti jelentés szerint Bumedien algeriai államfő a libanoni helyzettel foglalkozó fontos üzenetet küldött Jasszer Arafatnak.

Ami a harci helyzetet illeti, csökkent a feszültség a libanoni fővárosban, gyakorlatilag megszűnt Bejrút sűrűn lakott kerületeinek ágyúzása. Az orvlövészek azonban, különösen a főváros mohamedán és keresztény negyedeit elválasztó demarkációs vonalak mentén, továbbra sem hagytak fel a lövöldözéssel. Az észak-libanoni hegyes vidéken is folytatódott a szemben álló felek nehéztüzérségének párbaja.

Waldheim az afrikai népek harcáról

Kurt Waldheim, az ENSZ főtitkára Afrika felszabadításának napja, május 25. és a szabadságért, függetlenségért és egyenjóságért küzdő gyarmati népekkel való szolidaritás hete alkalmából nyilatkozatot tett közzé.

„Az utóbbi években ériási változásoknak voltunk tanúi. A változásokat az egyik legutolsó gyarmati birodalom, a portugál gyarmati birodalom felbomlása váltotta ki. Együttal nem szabad figyelmen kívül hagyni azt a tényt, hogy Afrika déli részének óriási terü-

letein még mindig emberek milliói szenvednek a gyarmatosítás és a fajüldözés önkénye miatt. A rhodesiai törvénytelen rezsim, az általános elítélés ellenére, továbbra is fenntartja a fehér kisebbség uralmi rendszerét. Dél-Afrika továbbra is törvénytelenül tartja Namíbiát megszállás alatt. Dél-Afrikának el kell ismernie a namíbiai nép elidegeníthetetlen jogát az önrendelkezésre és a függetlenségre” — hangoztatja a nyilatkozat.

A legszélesebb egyetértésre támaszkodó olasz kormányra van szükség

Az Olasz Kommunista Párt választási programját vázolta a párt székházában tartott sajtóértekezleten *Giorgio Napolitano* és *Giancarlo Pajetta*, a központi bizottság titkára, továbbá *Ferdinando di Giulio* és *Eugenio Peggio*, a vezetőség tagja. A közzétett program a KB ülésén Berlinguer főtitkár beszámolójában elhangzott javaslatra épül: a kommunisták a választások utánra széles demokratikus, koalíciós kormányt javasoltak saját részvételükkel, mert véleményük szerint csak ilyen kormány nézhet szembe sikerrel a súlyos és összetett olasz válsággal.

Nem célunk a kereszténydemokraták nélkül alakítandó kormány — hangoztatták a kommunisták vezetői, majd kérdésekre válaszolva részletesen kifejtették álláspontjukat. Igaz, hogy a kommunisták javaslatát a KDP mindeddig visszautasította, de súlyos választási vereség után esetleg nem utasítja többé el. Ha mégis elutasítaná, és június 20-án után emiatt az egyetlen lehetőség a kormányzati új elkerülésére egy kereszténydemokraták nélküli baloldali kormány lenne, akkor az OKP hajlandó részt venni ebben, de közben folytatni fogja erőfeszítéseit arra, hogy bekapcsolja a KDP-t is. — Az 51 százalékos többség nem érdekel bennünket — mondta Pajetta. — A baloldal további kirekesztése a kormányzástól ugyan is elképzelhetetlen, ha csak

49 százalékot képviselünk is. Nem félünk a baloldali kormánytól, de úgy véljük, Olaszországnak ma olyan kormányra van szüksége, amely a lehető legszélesebb egyetértésre támaszkodhat, hogy mélyreható és gyökeres átalakulásokat hajthasson végre.

A párt gazdasági programjával kapcsolatban Napolitano hangoztatta: azok sok ponton találkoznak mások elképzeléseivel, s elkerülhetetlen egy ideig nagyon szigorú intézkedések alkalmazása. — Ahhoz, hogy nagyobb társadalmi igazságosság és a nagyobb hatékonyság irányába is — jelentette ki.

A kommunista vezetők cáfolták azokat a hangokat, amelyek szerint az ipari vállalkozók körében pánikhangulat uralkodna az OKP választási győzelmétől tartva. Ennek éppen ellenkezőjére is vannak példák — mutatták rá.

Az egyház kommunista ellenes politikai nyilatkozataival (a kommunista listákon induló független katolikus jelöltek "szigorú egyházi figyelmeztetésével") kapcsolatban rámutattak: azok beavatkozást jelentenek az állam és az illető katolikus egyéni lelkiismereti ügyeibe. "Végső soron arról tanúskodnak: az egyház fél, és nem bízik saját híveiben" — állapította meg Pajetta.

Az Olasz KP főtitkárának választási beszéde

Enrico Berlinguer, az Olasz Kommunista Párt főtitkára választási beszédét mondott az észak-olaszországi Avezanóban. Az OKP választási stratégiájának jegyében a főtitkár első Rómán kívül elhangzott beszédét olyan kisvárosban mondta el, amelynek szavazói nagy többségükben eddig hagyományosan a kereszténydemokrata pártra adták voksukat. Berlinguer az eddigi választási győzelektől eltérően felszólította a hallgatókat, hogy ne csak hallgassanak, hanem tegyenek fel kérdéseket is az ország politikai helyzetéről, és az OKP álláspontjára vonatkozóan.

Berlinguer kifejtette, hogy az OKP a júniusi választások után széles alapon nyugvó demokratikus koalíciós kormány megalakítását tartja leghelyesebbnek, a kommunisták részvételével. Bizonyos körülmények között azonban nem zárja ki tisztán baloldali szövetség létrehozását sem, mindezekelőtt a szocialistákkal. Rámutatott viszont, hogy kis többség birtokában kormányozni sokkal kockázatosabb és hogy "el kell kerülnünk az ország kettészakadását, mint az Chilében történt". — Ez — fűzte hozzá — azzal a veszéllyel fenyegetne, hogy vérfürdőbe és fasiszta kormányzásba torkollik.

Az olasz választásokat külföldi visszhangjáról szólva az OKP főtitkára felszólította az olasz népet, hogy utasítsa vissza Ford amerikai elnöknek és Kissinger külügyminiszternek az OKP kormányra kerülésével kapcsolatos fenyegetőzéseit és nyomását.

Szovjet vélemény Rockefeller kijelentéseiről Kissinger lemondásra készül?

Nelson Rockefeller amerikai alelnök nyugat-európai útját kommentálva a TASSZ hír-magyarozója megállapítja, hogy a magas rangú amerikai személyiség útja nyilatkozatai miatt keltett figyelmet. Nyugat-Berlinben például az amerikai alelnök az Egyesült Államok által is aláírt négyoldalú megállapodás ellenére azt állította, hogy ez a város "a Nyugathoz tartozik", mint ha az NSZK szerves része volna.

Frankfurtban elhangzott beszédében Rockefeller azt próbálta kétségbe vonni, hogy a különböző politikai és társadalmi rendszerű államoknak hasznos az enyhülés. Beszéde bővelkedett durva szovjetellenes kirohanásokban. Egyebek között azt állította, hogy az enyhülést kihasználva, a

A fasiszta puccs óta a legnagyobb terrorhullám árasztotta el Chilét

A Chilei Kommunista Párt Caracasban közbe tett nyilatkozatában — a Chiléből érkezett jelentések alapján — élesen elítéli a fasiszta junta által elindított újabb terrorhullámot, amely a fasiszta puccs és az azt követő hetek óta a legnagyobb erejű. A titkosrendőrség ügynökei a hazafiakat börtönbe és koncentrációs táborokba zárják, nem kímélve a foglyok családtagjait sem. Azzal fenyegetik a foglyokat, hogy ki fogják végezni őket.

Kegyetlen büntetésekkel sújtják azokat az egyházi jelölteket is, amelyek segítséget próbálnak nyújtani a terror áldozatainak.

A fasiszta terror fokozása arról tanúskodik, hogy Pinochet rettegéssel tölti el a népi ellenállás erősödése, az antifasiszta harc egységének megszilárdulása.

Az AFP francia hírgyűnk-

ség santiagoói igazságügyi forrásokra hivatkozva azt jelentette, hogy letartóztatták a Chilei Kommunista Párt 13 vezetőjét, köztük *Victor Diaz*-t, a párt főtitkárhelyettesét is.

Ugyancsak az AFP értesülése szerint *Stanley Faulkner* amerikai ügyvéd lesz *Luis Corvalán*nak, a Chilei KP főtitkárának védője. Az amerikai ügyvédet Santiagóban fogadta a chilei legfelsőbb bíróság elnöke.

Faulkner korábban védőügyvédje volt *Angela Davis*-nek, valamint *Sigueiros*nak, a haladó nézeteiről ismert világhírű mexikói festőnek.

Stanley Faulkner Corvalán-n kívül a Népi Egység néhány más volt vezetőjének védelmét is ellátja. Az ügyvéd a Tres Alamos-i börtönben felkereste az 1973. szeptemberi fasiszta puccs óta fogva tartott politikusokat.

Meghiúsult a harmincadik libanoni tűzszünet

Kérészetének bizonyult a harmincadik tűzszünet a libanoni polgárháborúban: ismét a korábbihoz hasonló hevesű ügyszetűések robbantak ki a szemben álló felek között. A bal- és jobboldali erők a fővárosban és a keleti hegyvidékben tüzérségi párbajt vívtak. Bejútban a leg súlyosabb összecsapások színhelye a muzulmán külvárost a keresztény negyedektől elválasztó övezet, valamint a kereskedelmi körzetek és a kikötő környéke volt. A halálos áldozatok száma az újabb összecsapásokban 85, a sebesülteké több, mint 150.

A libanoni főváros valamennyi körzetére átterjedtek a harcok. A bejuti rádió a helyzetet rendkívül súlyosnak nevezte, különös tekintettel

arra, hogy a harcok fellángolása ismét szertefoszlatta a politikai rendezés reményeit. Találat ért egy nézőkkel szüfolt mozi: a hírek szerint a halottak és sebesültek száma meghaladta az 50-et.

A libanoni harcok egyik leg súlyosabb tüzérségi párbaja zajlott le Bejútban. A szemben álló felek mindenekelőtt a kikötői és kereskedelmi negyedben vetették be 120 és 155 milliméteres ágyúikat. A halálos áldozatok száma meghaladja a százötvenet, a sebesülteké a 270-et.

Folytatódott a tüzérségi összecsapások Bejútban és a libanoni fővárostól keletre levő hegyvidékeken. Ágyúvédék csapódott be Bejút délkeleti külvárosában levő palesztin menekülttábor óvodájába, s tíz gyermek meghalt, több, mint harmincat pedig megsebesített.

A politikai rendezési kísérletek között új fejlemény, hogy libiai-palesztinai-szíriai hármastalálkozót tartottak Damaszkuszban. Az ötórás eszmecsere jelen volt *Dzsallud* libiai miniszterelnök, *Arafat*, a PFSZ elnöke, valamint *Ajubi* szíriai miniszterelnök és *Khaddam* külügyminiszter. A találkozó részvevőit fogadta *Asszad* szíriai államfő.

Damaszkuszban Bejútba érkezett *Dzsallud* libiai miniszterelnök, és találkozott *Rasid Karami* miniszterelnökkel, *Kamal Dzsambulattal*, a libanoni baloldali erők vezetőjével, továbbá siita és a sunnita mohamedán csoportok vallási vezetőivel.

Elias Szárkisz libanoni elnök fellesterre *Frangie* volt államfő, és "munkamegbeszélés" folytatott vele. A protokolláris jelegű találkozót nem számítva, ez volt *Frangie* és utódja első tanácskozása. *Frangie* hivatalosan még nem adta át a hatáskörét az új elnöknek.

miniszter azon az összejövetelen, amelyen kilenc bizottságot állítottak fel a magántársaságok követeléseinek megvizsgálására — jelenti a UPI amerikai hírgyűnkés.

A bizottságok többek között tanulmányozzák majd a külföldi cégek — mint például az ITT, Siemens, Exxon és Shell — argentin leányvállalatainak ügyét. 1974-ben Perón aszszony bejelentette a külföldi vállalatok helyi érdekeltségeinek államosítását.

A kubai fővárosból érkezett jelentések hírdül adják, hogy Paraguayban letartóztatták ötven személyt összeesküvés vádjával. Az országban húsz éve rendkívüli állapot van érvényben. Ennek értelmében a most letartóztatottakat — akiknek egy része egyetemista és szakszervezeti vezető — rögtönítélő bíróság elé állítják.

Rodney Arismendi, az Uruguai Kommunista Párt KB első titkára az *O Diario* című portugál lapnak adott

nyilatkozatában elítéli a nemzetközi imperializmus és szektortól felforgató tevékenységét Latin-Amerikában. Arismendi Liessabonban részt vesz a latin-amerikai népek harcával való szolidaritási akción, amelyeket a Portugál Kommunista Párt kezdeményezett.

A reakció hatalomátvétele számos latin-amerikai országban — mutatott rá Arismendi — a nemzetközi imperializmus és az amerikai Központi Hírszerző Hivatal (CIA) közvetlen részvételével zajlott le.

Az uruguayi politikai helyzetéről szólva, Arismendi kijelentette, hogy fokozódik az elnyomás az ország hazafias és demokratikus erői ellen. Számos politikai elítelt sányulódik a börtönökben és a koncentrációs táborokban, sokat közülük megkínóznak. Éppen ezért nagy jelentősége van azoknak a nemzetközi szolidaritási akcióknak, amelyeket a haladó erők szerveznek szerte a világon.

BUDAPEST ÉS BÉCS

Jó szomszédság és együttműködés

A szocialista Magyar Népköztársaság és a szomszédos Osztrák Köztársaság fejlődő kapcsolatai jól példázják, milyen távlatokat nyit a békés egymás mellett és a különböző társadalmi rendszerű országok előtt. Helsinki óta így is fogalmazhatnánk: Budapest és Bécs kapcsolataiban messzemenően megvalósulnak a záróokmány ajánlásai, az európai együttműködés chartájának szelleme. Ez természetesen értékes hozzájárulás is az európai politikai légkör javításához a kontinens éviharos történelmi múltjának részén. Ebben az értelemben, a szélesebb nemzetközi összefüggésekbe ágyazva, a magyar-osztrák viszony pozitív jelentősége és hatása túl is mutat a két ország határán.

Magyarország és Ausztria kapcsolatainak szerves részét képezik a magas szintű vezetői találkozások, amelyekben mód nyílik a kétoldalú kapcsolatokat helyzetének és további lehetőségeinek áttekintésére éppúgy, mint az európai és más nemzetközi problémákról vallott nézetek kicserélésére. Lázár Györgynek, a Minisztertanács elnökének ausztriai hivatalos látogatása előtt az elmúlt hat évben két hivatalos és két nem hivatalos államfői, két hivatalos kormányfői, több külügyminiszteri találkozóra került sor. Megbeszélést folytattak a parlament vezetői is, és baráti csoportokat hoztak létre. Rendszeressé váltak a két kormány tagjainak közvetlen tárgyalásai.

Ebből is látszik, hosszú évek óta a magyar-osztrák kapcsolatokat elsősorban a reális együttműködési adottságok felkutatásának és kiaknázásának szándéka, a kölcsönös megértés, a konstruktív törekvések, a nyíltság és az őszinteség jellemzik. Elmondhatjuk tehát — s ez sem kevés —, hogy a régi keletű kapcsolatok napjainkra minőségi leg új tartalmat nyertek. Ennek fontossága számunkra kézenfekvő, és minden jel szerint hasonlóan vélekednek erről Lajtán túli szomszédaink is.

Octavio Pato a Portugál Kommunista Párt köztársasági elnökjelöltje

— A Portugál Kommunista Párt Központi Bizottsága *Octavio Patót*, a politikai bizottság tagját, a központi bizottság titkárát jelöli Portugália köztársasági elnökének — jelentette be *Alvaro Cunhal*, a párt főtitkára.

A párt liszaboni bizottságának épületében megtartott sajtóértekezleten hangoztatta: — A PKP ugyan nem változtatott azon a nézetén, hogy előnyös volna, ha katonát választanának köztársasági elnökké, de mivel több magas rangú katonajelölt is akad, s ez bonyolítja a helyzetet, a reakciós pártok pedig igyekeznek bizonytalanságot kelteni a jelöltek hovatartozását illetően, elhatározta, hogy saját jelöltet indít. Ez nem jelenti azt, hogy ha katonát választanának elnökké, ne támogatnák őt.

Cunhal elmondta, hogy négy alapvető vezérlő pártját az elnökválasztással kapcsolatban: hozzá kíván járulni a demokratikus folyamat konszolidálásához és folytatásához; meg akarja akadályozni az anti-kommunista szentszövetség kommunista és a szocialisták egymáshoz való közeledését; erősíteni kívánja a nép és a fegyveres erők egységét „április 25.” és az alkotmány

Az a tény, hogy a két ország között egyezményekben rögzített kapcsolatok kiterjedtek, politikai elhatározáson alapul, s azt tükrözi, hogy az együttműködés biztos alapját jelenti a felismert közös érdekek széles köre. Az egyezmények végrehajtását, az egyes szakterületek kapcsolatainak elmélyítését, az adott megállapodásokra épülő munkatervet kidolgozását több állandó vegyes bizottság hangolja össze. Ez esetenként „apró munkának” tűnhet, de valójában a folyamatosságot biztosító fontos tényező.

A földrajzi közelség, a hagyományos és sokban változó piacok kölcsönös ismerete is szerepet játszik a kereskedelem fejlődésében. Ausztria hazánk harmadik legnagyobb tőkes reskedelmi partnere, és közvetlen árucserénk az elmúlt tíz évben több, mint háromszorosára nőtt. Ez akkor is számottevő növekedés, ha az ütem nem volt is teljesen egyenletes. Beváltak és az együttműködés változatlanul perspektivikus formáját testesít meg a két ország vállalatai közötti kooperációs megállapodások. Aligha férhet hozzá kétség, hogy a gazdasági együttműködés — éppúgy, mint a kulturális és oktatási kooperáció — kölcsönösen előnyös, hogy annak még sok lehetőséget kínál a fejlesztése mindkét ország javát szolgálja.

A kormány elnöke olyan országba látogatott tehát, amely fontos partnerünk. Mindehhez hozzátehetjük azt is, hogy az Osztrák Köztársaság kormányja — Bruno Kreisky kancellár vezetésével — következetesen folytatja semlegességi politikáját, aktív és konstruktív szerepet játszik az európai biztonság megszilárdításában. Érthető, hogy a látogatásnak és a bécsi tárgyalásoknak nagy jelentőséget tulajdonítunk. Bizonyosak vagyunk benne, hogy az eredmények újabb előrelépést tesznek lehetővé jószomszédi kapcsolataink megszilárdításának, együttműködésünk fejlődésének útján.

szellemében; kedvező feltételeket akar teremteni ahhoz, hogy a nemzetgyűlésben baloldali többség szülessék, és baloldali kormány alakuljon kommunista részvétellel.

A portugál nép abban érdekelt, hogy megvédje forradalmának nagy vívmányait: az államosításokat, a földreformot és a termelés munkásellenőrzését — mondta *Cunhal*.

★

Az 51 éves *Octavia Pato* tizenhat esztendősen korábban lépett be a kommunista pártba. 1952-ben a központi bizottság tagjává és egyúttal a titkárság tagjává választották. A fasiszta titkosrendőrség 1961-ben letartóztatta, és kegyetlenül megkínította. Nagyszabású szolidaritási mozgalom hatására bocsátották szabadon 1970-ben. A fasiszta diktatúra megdőntésekor a titkárság és a KB végrehajtó bizottságának tagja volt. *Pato* képviselte a PKP-t a kommunista pártok 1960-as moszkvai nemzetközi értekezletén.

Az 1976. április 25-i nemzetgyűlési választáson *Santarem* választókerületben képviselővé választották.

Pato sajtóértekezletén kijelentette: ha elnökké választják, szocialistákból, kommunistákból és más baloldali politikusokból álló kormányt bíz meg az ország irányításával.

LATIN-AMERIKA

Az argentin elnök nyilatkozata kormánya politikai elképzeléseiről

A latin-amerikai földrész egyes országaiban, Uruguayban és Paraguayban változatlan erővel folytatódik a kommunista, valamennyi haladó szervezet, a hazafiak üldözése. A latin-amerikai népeknek a függetlenségért és a haladást vívott harcát támogatja a Portugál Kommunista Párt által szervezett szolidaritási akció. A nemzetközi monopóliumok leányvállalatainak „méltányos elbánást” ígérnek Argentínában.

A TASSZ tudósítója beszámol róla, hogy *Jorge Rafael Videla* altábornagy, Argentína elnöke újságíróknak adott

nyilatkozatában megerősítette: a katonai kormány végső célja a demokrácia teljes visszaállítása az országban.

A március 24-i katonai hatalomátvétel után feloszlatták a kongresszust, beszüntették a politikai pártok tevékenységét, ellenőrzés alá vonták a szakszervezeteket. A katonai junta a legfelsőbb hatalmi szervnek kiáltotta ki magát, amely ellenőri az összes többi államhatalmi intézményt.

Az argentin katonai kormány méltányosan fogja megítélni a külföldi cégek tevékenységét — jelentette ki *José Martínez de Hoz* gazdasági

Szándék és gondatlanság a büntetőjogban

„Bűncselekmény az a társadalomra veszélyes cselekmény, amelyre a törvény büntetés kiszabását rendel, és amelyet szándékosan, vagy — ha a törvény a gondatlan elkövetést is bünteti — gondatlanul követnek el.”

Büntető Törvénykönyvünk most idézett 2. §-ának (1) bekezdéséből azt mindjárt megállapíthatjuk, hogy senkit sem lehet megbüntetni olyan cselekményért, amelyet nem szándékosan követett el és amelyet gondatlanság sem terheli. (Az öntudatlanság ittas, vagy kábítószertől bódult állapotban elkövetett cselekményekért való felelősségről később külön szólunk.)

A „szándék” kifejezés alatt a köznyelv valamely cél elérésére irányuló elhatározást, törekvést ért.

A Büntető Törvénykönyvben használt „szándékosság”

megjelölés büntetőjogi szak kifejezés, melynek helyes értelmét a jogtudomány és a jogalkalmazó szervek gyakorlata is további magyarázatokkal teszi pontosabbá. Ez nem is lehet másképp, hiszen különben gyakran kétséges lenne, hogy egy adott magatartás a büntető törvények szempontjából szándékosnak tekintendő-e, s ennél fogva büntethető-e, vagy nem, lényegében azonos cselekmény miatt az egyik elkövetőt megbüntetnék, s a másikat sikerülne kibújni a megérdemelt felelősségre vonás alól.

Mégse gondoljuk azonban, hogy a büntetőjog szándékosság-fogalma valamiféle megfoghatatlan, a jogban ártatlan személy számára érthetetlen műszó. Látni fogjuk, hogy azok a magatartások, melyeket a büntetőjog szándékosnak tekint, a nem jogász megítélése szerint is általában minden vita nélkül szándékosak. Csak bizonyos határesetekben kell a pontoság érdekében a büntetőjog értelmezését segítségül hívni.

A Büntető Törvénykönyv szerint szándékosan követi el a bűncselekményt, aki magatartásának következményeit kívánva, vagy a következményekbe belenyugodva hajtja végre cselekményét. (Btk. 16. §.)

Tehát kétféle szándékosságot szabályoz a törvény

e néhány szavas, tömör meghatározásban. Mindkettőhöz szükséges, hogy az elkövető az

elkövetés idején lássa cselekményének várható következményeit. Természetesen képtelenség lenne azt kívánni, hogy a következmények teljes láncolatára, minden részletére számítsanak. A törvény azért büntet egyes cselekményeket, mert következményei károsak, sérelmet, vagy legalábbis veszélyt jelentenek a társadalomra (a társadalom egy, vagy több tagjára). Ennek a társadalomra veszélyes következménynek a lényegét kell előre látnia az elkövetőnek. Például, hogy cselekménye kioltja egy ember életét, károsítja testi épességét, megfoszt valakit tulajdonától, sérti a személyes jogait, szabadságát, becsületét stb.

Szándékosan cselekszik az elkövető, ha ezeket a következményeket kívánva, egyenesen azok bekövetkezése érdekében hajtja végre cselekményét. (A szakirodalomban egyes szándékknak is nevezik a szándékosságnak ezt a formáját.)

De a Büntető Törvénykönyv előbb idézett meghatározása szerint akkor is szándékosan cselekszik az elkövető, ha az említett következményekbe belenyugodva hajtja végre cselekményét. Nem kívánja tehát kifejezetten ezeket a következményeket, nem azért cselekszik, hogy bekövetkezzenek ezek, de tudja, hogy cselekménye folytán ilyen következmények fognak előreláthatóan bekövetkezni, s ez a felismerés nem tartja vissza, belenyugszik ebbe az eshetőségbe. (Igy is szokták nevezni: eshetőséges szándék.)

Lehet, hogy a büntetőjoggal nem foglalkozó ember úgy érzi ez utóbbi leírt meghatározás hallatán, hogy ez valójában nem szándékos cselekményeket jelöl meg. A kételkedés azonban inkább csak addig tart, amíg általánosságban, elméletileg próbáljuk meghatározni a büntetőjog szándékosság-fogalmának ezt a formáját. Ha egyes, valóban elkövetett cselekményt vizsgálunk, szinte minden esetben a nem jogász is szándékosságot lát. Például, az elkövető el akarja venni a sértett pénzt, s hogy ezt megtehesse, egy vasrúddal leüti, nem a sértett halálát kívánja, hanem a pénzt, közömbös számára, hogy a sértett életben marad-e, vagy meghal, de tudja, hogy a sértett a vasrúddal fejére mért ütéstől meghalhat, halálának bekövetkezése reális lehetőség. Ez a lehetőség nem riasztja el, belenyugszik. Vajon ki állíthatná meggyőződéssel, hogy csak a pénz elvétele volt szándékos, a sértett megölése nem?

Ha nem is minden esetben ilyen kézenfekvő a magyarázat, a tényleges esetek értékelésében nem lesz nagy eltérés a közfelfogás szerinti szándékosság és a büntetőjog szándékosság-fogalma között.

A köznyelv szóhasználatában szerint gondatlanul cselekszik, aki hanyagul, felületesen jár el.

A büntető törvény a gondatlanság meghatározásánál

sem elégedhet meg a fogalom ilyen általánosságban mozgó, sokféle értelmezést lehetővé tevő körvonalazásával. A Btk. 17. §-a szerint gondatlanul követi el a bűncselekményt, aki előre látja magatartásának következményeit, de könnyelműen bízik azok elmaradásában, úgyisint az is, aki a következmények lehetőségét azért nem látja előre, mert a tőle elvárható figyelmet, vagy körültekintést elmulasztotta.

Az idézett meghatározásból kitűnően a gondatlanságnak is két formáját ismeri a törvény. Az első esetben — hasonlóan a szándékossághoz — látja az elkövető, hogy magatartásának társadalomra veszélyes következményei lehetnek, de — és ebben már eltérően a szándékosságtól — nem kívánja ezeket a következményeket, nem is közömbösek a számára, hanem bízik abban, hogy ezek mégsem fognak bekövetkezni. Ennek a bizakodásnak azonban nincs kellő alapja. Például annak a gépkocsivezetőnek az esetében, aki észreveszi a másik gépjárművet, az összeütközés bekövetkezésének lehetőségét, mégsem áll meg, mert bizik saját ügyességében, gépkocsija jó gyorsulási képességében, s a másik jármű vezetőjének óvatosságában. — A köznyelv „könyelműség” szava — mely a törvény szövegében is szerepel — jól kifejezi a gondatlanság e formájának a lényegét.

A gondatlanság másik változatánál az elkövető nem ismeri fel cselekménye társadalomra veszélyes következményeinek lehetőségét, de

elvárható lett volna tőle az a gondosság,

melynek kifejtése mellett ezeknek a következményeknek a lehetősége nem marad előtte rejtve.

Például, ha valaki gyógyszerrel ad be gyermekének, nem támaszkodhat emlékezetére, hogy melyik dobozban van a szükséges gyógyszer, hanem

elvárható tőle az a minimális gondosság, hogy a doboz felírását s a benne levő gyógyszer esetleges jelzéseit megnevezze, meggyőződjön annak azonososságáról. Aki ezt elmulasztja, gondatlanul jár el, pedig fel sem merül benne annak lehetősége, hogy károsítja gyermekének egészségét. A gondatlanság e változatának tartalmát jól érzékelteti a köznyelvi, de a szakirodalomban is használt „hanyagosság” kifejezés.

Annak a már előljáróban említett — a modern büntetőjog eredményei közé tartozó — elvnek érvényesülését, hogy csak szándékos vagy gondatlan magatartás büntethető, a törvény további rendelkezései is biztosítják.

Igy a bűncselekmény súlyosabb minősítést maga után vonó eredményért csak akkor felelős az elkövető, ha az említett eredmény tekintetében is szándékosság vagy gondatlanság terheli.

Nem büntethető továbbá az olyan elkövető, akinél a cselekmény elkövetése idején a szándék vagy gondatlanság kialakulását elmebetegség, gyengeelméjűség, vagy tudatzavar zárta ki. Az sem cselekszik a saját szándékának megfelelően, akit kényszer vagy fenyegetés szorít cselekvésre. Meg kell azonban jegyezni, hogy ha ezek a körülmények csak korlátozták az elkövetőt abban, hogy felismerje a cselekmény társadalmi veszélyességét, vagy abban, hogy a felismerésnek, illetve saját akaratának megfelelően cselekedjék, akkor

felelősséggel tartozik tetteért,

csak enyhíthető a büntetése.

Hasonló a tévedés hatása is, de természetesen, ha az okozta az elkövető tévedését, hogy elmulasztotta a tőle elvárható figyelmet vagy körültekintést, akkor gondatlansága miatt felelősségre vonható, feltéve, hogy cselekményét gondatlan elkövetés esetében bünteti a törvény.

Egy esetben nem mentesíti az elkövetőt a büntetés alól a cselekmény szándékosságának vagy a gondatlanság hiánya: ha azért nem alakulhatott ki benne szándék vagy gondatlanság, mert önhibájából eredően olyan ittas, vagy bódult állapotban volt, mely már teljes tudatzavart eredményezett. (Ha pedig korlátozta az ittasága, vagy bódultsága, akkor ennek megfelelően ez a büntetés enyhítésére sem ad alapot.)

Az alkoholizmus társadalmi veszélyessége olyan kiemelkedő, s a bűncselekmények elkövetésében olyan nagy szerepe van, hogy a törvényhozó nem ragaszkodhatott merev büntetőjogi elvekhez: aki saját hibájából került öntudatlanságig részeg állapotba (tehát pl. nem erőszakkal, vagy csellel itatták le), s bűncselekményt követ el, viselje a következményeit. Az egészséges közfelfogás sem talál méltóságot a részeg bűnöző számára...

Hasonló megítélés alá esik a kábítószert okozta bódultság is. Gyakorlati jelentősége azért nem olyan mértékű, mint az alkoholfogyasztásé, mert házában a kábítószerelevők száma elenyészően kicsi. Az elterjedés veszélye azonban nem tagadható, s ezért nem hagyhatja figyelmen kívül a büntető törvény sem.

Dr. S. G.

A Heti Híradó XX. évfolyam 19. számában megjelent keresztretjén helyes megfejtése a következő:

Nemcsak alkalom szüli a tolvajt, alkalmat is szerez, ki lopni óhajt.

Könyvjutalmat nyertek: Deák Zoltán elítelt, Szeged; Hasenfritz István elítelt, Sopronkőhida; Hoff Attila elítelt, Máriaosztra; Sevinger István előzetes, Zalaegerszeg; Pap Dorottya elítelt, Kalocsa.

Nem én, a ház volt a hibás!

— Most, azaz öt évvel ezelőtt, az utolsó betörésemnél sem én, hanem a ház volt a hibás, minek állt az utamba — mondja teljes komolysággal, őszinte meggyőződéssel, a tréfa halvány árnyéka nélkül Böröczky István, aki nyolc esztendő büntetését tölti Pálhalmán.

S aztán, amint lassan, szaggatottan elbeszéli, hogy hogyan is történt, kiderült: alaposan megfigyelték — ő és barátja — azt a házat, amelyre később betörték. Talán csak az időpont volt kérdéses, de a betörés egy percig sem; jócskán messzire veti tehát a súlykot, amikor arra az ártatlan házra ruházta át a bűnét, komolyan vagy tréfából — ne kutassuk.

Akkor este is remekül szórakozott, ivott, táncolt, s csak az volt a baj, hogy hamar nyakára hágott a pénzének; mentek haza a barátjával, s útjukba akadt az a bizonyos ház, egy iskola, amelynek földszintjén tanári lakás volt. Hallották, a tulajdonosnak sok pénze és ékszere van; mindkettő izgatta, foglalkoztatta képzeletüket, s szó nélkül is tudták, hogy komolyan megnézik, van-e alapja a híresztelésnek.

Amit kerestek, meg találták, és el is vitték. Ez, mint említettük 1971-ben történt, két hét múlva mindkettőjüket elfogta a rendőrség. Böröczky István előbb Tökölre, majd innen Pálhalmára került — s 1979-ben szabadul.

Más szempontból is emlékezetes számára ez a betörés, mert először hatolt be magánházába, addig ugyanis csak köztereket, boltokat, ABC-áruházakat látogatott meg éjszakai órákban, s könnyítette meg terhüktől a pénztárfiókokat. Roppant furcsa nézeteket hangoztat ezzel kapcsolatban: „Senkit nem károsítok meg, ha egy bolt pénztárát kifosztom, csak az államot, annak meg van bőven, tehát jut belőle nekem is!” Ezek szerint teljesen ismeretlen számára az, hogy ha ma valaki az államot megkárosítja, az mindnyájunkat érint, az egész közösség zsebébe nyúl — képtelenem szólni; hiszen a nép fölött lebegő, azt ellenőrző, elnyomó államszervezet a múlté. Szerencsére ő azt már nem ismerhette, ugyanis 1957-ben született, ezért kissé meglepőbb ilyen kijelentést hallani egy fiatalember szájából! Vajon honnan szedheti föl ezeket a torz hiedelmeket, s hogy ragadhat meg emlékezetében, s hogyan lehet oly — engeledmet a szóért —, ostoba, hogy ezt állítja életvitele középpontjába?!

Tizenégy éves korában követte el az első betörését, Fertőszentmiklóson egy bolt pénztárát fosztotta ki; tizenötezer forintot vitt el. Fél év múlva derült ki, hogy ő volt a tettes, Aszódra került, onnan kétszer megszökött, míg szabadlábon volt — mindkétzer két-két héti — három-három közteret látogatott meg, és fosztott ki. Ezekért a bűncselekményekért két év és hat hónap börtönbüntetést kapott. Ezt letöltötte, másfél hónapig volt szabadon, ezalatt szintén három közértbe tört be. Nyolc évre ítélték.

Huszonkét éves korában szabadul, s ekkorra már több mint tíz évi börtön lesz a háta mögött. Erre gondolok most, hogy szemtől-szembe ülök vele Pálhalmán egyik nevelői szobájában.

— Ha kiszabadul folytatja?

— Már egyszer kiszabadultam, s akkor azt mondtam, hogy nem — és mégis folytattam. Most mit mondjak? Nem tudom!

— Már praktikus okok is gondolkodásra bírhatnák, hiszen a bűncselekményeivel, amit eddig elkövetett, nem szerezhetett harminc-negyvenezer forintnál többet; ha ezalatt a több mint tíz év alatt dolgozik, ennek tiszteletét is megkereshette volna, méghozzá becsületes úton.

— Igen, ez talán így van, de én nem szeretek várni, nekem azonnal kell a pénz, egyszerűen nem bírom kivárni a fizetést, akkor, rögtön kell a pénz, mihelyt eszembe jut, s minél több, annál jobb. Én tudom értékelni, ha sok pénz van a zsebemben. Csak az a baj, hogy ez igen rövid ideig tart. Hamar elkapják az embert. De addig nagyon életem. S ez a lényeg.

— S mi a lényeg?

— Az, hogy éltem!

— Mit ért ezen? Mit jelent a maga számára, jól élni? Ha kedve van hozzá, mondja el egy bűncselekmény utáni napját, amikor, mint az előbb mondta, tele a zsebe pénzzel, igaz, nem a maga pénzével, hanem a miénkkel, de ez magát — ahogy említette is — nem foglalkoztatja. Nos, mondjon egy összeget! Hát jó, legyen tizenötezer forint. Hogy kezd élni vele?

— Először tetőtől talpig felöltözök, aztán elmegyek ebédelni, akkor már várnak a haverok, eszünk, iszunk, később jönnek a lányok, moziba megyünk, majd étterembe, vagy valami vacsorázóhelyre, roppant szeretem a soproni előkelő éttermet, ha ezek bezárnak — irány a bár, pezsgő, konyak, bor, sör, pálinka, mindent összeiszunk, de arra vigyázunk, hogy a legjobb minőségűből hozzanak, s aztán hajnal felé a lányok lakására megyünk, szórakozunk, alszunk, s másnap kezdjük előlről.

Hát ez elég vékony pompájú program, sokkal érdekesebbnek gondoltam, nem szólna arról, hogy ezt bármelyik maga korabeli fiatalember megcsinálhatja, mondjuk évente egyszer-kétszer, s ha az étterem harmadosztályú, akkor gyakrabban. Habár nemcsak szórakozásból áll a világ, ha csak ebből állna — eléggé unalmas lenne. No, de ez izlés dolga. Mindenki úgy rendez el a maga sorsát, ahogy akarja. Nem szokott ezenkívül másra, mondjuk a munkára gondolni?

— Nem. Dolgozni nem szeretek, idegesített, ha munkába mentem nagy ritkán, s láttam, mások vígan isznak a kocsmában. Egy pillanat alatt elment a kedvem, s beálltam közéjük. S ha elkezdék inni, jobbnál jobb ötleteim támadnak: hogyan kell pénzt szerezni, s meg is szerezem, mert ha én valamit elhatározok, akkor azt véghez is viszem! Makacs ember vagyok.

— Ebben nem kételkedem, mert ennyi is ilyen komoly büntetés ellenére még mindig nem hajlandó macacsságát a betörésnél sokkal hasznosabb dolgokra fordítani.

Még Böröczky Istvánnak sem késő, ugyanis szabadulásakor is roppant fiatal lesz még, s itt Pálhalmán lehetősége nyílik arra, hogy szakmát tanuljon, hiszen elvégezte a nyolc általánost, tehát csak rajta múlik, hogy makacsságát saját érdekében használja-e ki, avagy a régi utat járja, s szabadulása után pár hét múlva újra valamelyik büntetésvégrehajtási intézet lakója lesz.

A. J.

Nem tudok belenyugodni...

— Még két hónap volt hátra a szabadulásomig, amikor először olvastam a Heti Híradóban a szigorított őrizetről. Megmondom őszintén, alig figyeltem oda. Már az foglalkoztatott, hogyan kárpótolom magam a bent töltött négy és fél esztendőért.

Most, hogy a Komáromi Büntetésvégrehajtási Intézetben beszélgetünk Fehér Lászlóval, sajnálja, miért is nem gondoltam végig, mit jelent a szigorított őrizet. Csak akkor kapkodta a fejét, amikor a bíróság felolvasta az ítéletet.

— Azt hittem, rosszul hallok, amikor azt mondja a bíróság, hogy öt év fegyház plusz szigorított őrizet, ami szintén öt esztendő.

— Nem biztos, magán múlik, hogy kevesebb legyen.

— Biztos öt év lesz...

Nem vitatkozunk Fehér Lászlóval, feltételezzük, hogy ismeri saját magát, ezért állítja már most, hogy öt nem boszorkány el ideiglenesen az őrizetből, hanem végig letölti.

— Korábban miért volt büntetés?

— Vagyon elleni bűncselekményért... garázdaságért... erőszakos nemi közöszlészért...

— Nyilván most is hasonló cselekményeket követett el... Garázdaságért és szemérem elleni erőszakért kaptam ezt a nagy ítéletet.

— Ezek szerint nem okult a korábbi büntetéséből.

— Nincs velem semmi probléma, ha nem iszom. De hát annyi év után érthető, ha az ember szórakozni akar, nem?

A fiatalember a szórakozást természetesen úgy értette, hogy annyit ivott, hogy aztán nem emlékezett bizonyos dolgokra. Ezek rendszerint bűncselekmények voltak. Utóbb mindig csodálkozott, amikor mesélték, miket csinált.

— Nem akarom enyhíteni a dolgot, de most nem is voltam ittas, és nem is volt erőszak.

— Ezt úgy érte, hogy emlékezett rá, mit csinált?

— Természetesen. Nagyon csodálkoztam, amikor megkaptam az értesítést a rendőrségtől.

Fehér László nem gondolt arra, hogy visszaesőnek számít, és tétét súlyosabban ítélik meg.

— Nem én kezdtem... Csak abban vagyok hibás, hogy ki kellett volna térnem, nem odaállni verekedni.

— És az előzmények?

— Ugyan, kérem... nem volt erőszak... A lány apja mindenfélté kiabált rám a Rózsakertben... Nem tudtam szó nélkül túrni... — A lány hány éves volt? — Tizenöt... tizenhatodikban...

Amikor arra próbálok választ keresni, hogy lehet az, hogy Fehér László meg sem próbált beilleszkedni, hanem ugyanott folytatta szabadulása után, ahol korábban abbahagyta — kiderül, hogy a körülmények a „hibásak”.

— Visszamentem a bányába dolgozni, elég szépen kerestem. Már úgy volt, hogy meg is nőszülök, amikor felborult minden. Éppen műszakon voltam, amikor egy nagy betörés történt. A rendőrség kutyákkal mindjárt az én lakásomra jött. Ez teljesen fejbeverő volt. Összeepakoltam, és eljöttem onnan. Hogy néztek volna rám ezután az emberek.

— Szerintem éppen ezzel hívta fel magára a figyelmet. Aki ártatlan, az nem menekül. Ezzel csak azt bizonyítottam, hogy bár most nem csinált semmit, de magától is kitelik ilyesmi. Ha maradt volna, talán most nincs itt.

— Nem vitatom, hogy korábban megérdemeltem a büntetésem, de ilyen semmisségért tíz évet kapni... Egyszerűen nem tudok belenyugodni...

Fehér Lászlónak még nem jogerős az ítélete. Nem kell nagy fantázia hozzá, hogy kiszámítsa, mit várhat másodfokon.

S. I.

Jelen és jövő

„Acélszerkezeti anyagok; főtartók; tartóoszlopok három-hat méteres magasságig... Felhasználhatók a gazdasági élet, az ipar minden területén, kombájnszerűtől a terménytárolóig, műhelycsarnoktól felvonulási épületekig sok minden készülhet a termékeinkből.”

A Pálhalmi Szigorított Börtön és Börtön Sándorházán működő lemezüzemek egyik kis „irodájában” jegyeztem föl ezeket a mondatokat. A szó azért van idézőjelben, mert a csarnok egyik oldalához tapasztott parányi kuckó — benne két szék, egy ütött-kopott íróasztal — nagyon messze állt attól a másik helyiségtől, ahol először találkoztam „közérő” az itt végzett munka egyik késztermékével. Tavaly, a Budapesti Nemzetközi Vásáron sétálva, egyszerre impozáns méretű, hatalmas kiállítási csarnok került elé, a bejáratnál szerény tábla hirdette, hogy beljebb a Dunai Vasmű bemutatóját tekinthetik meg az érdeklődők. A pavilon vezetőjének irodájában a falon kimutatások, színes grafikok voltak. Az általános tájékoztatás után — látszólag véletlenül — azt is megkérdeztem, hogy ez a csarnok például saját erőből készült-e, és ha igen, akkor hol?

Ez a másik beszélgetés jutott az eszembe, amikor a kintől beáramló döngések, súlyos gépkalapács-ütések, hegesztőkészülékek fel-felszisszenő zajának egyvelegéből a művezető szavait próbáltam kiszűrni.

— Százharminc-kétszáz dolgoznak egy műszakban. A két műszak havi teljesítménye körülbelül hétszáz-hétszázötven főtartó, ez a hatméteres oszlop 232 kg. Tíz nap alatt száz-százötven tonna anyagot kell feldolgozni, s ehhez — természetesen — a súly többszörösét kell mozgatni, részben ezért is nagyon nehéz az itt végzett munka. A kezdő óráber általában öt forint, a különböző szakmai továbbképzések, a begyakorlottság eredményeként kilenc-tíz forintig juthatnak el az elítéltek. Ezer-háromszáz-ezernyolcszáz forint között mozog a havi kereset, ebből hat-nyolcszáz forintot fordíthat általában ki-ki a saját céljaira. Így talán nem tűnik soknak, de brigádvezető szabadult már tőlünk aránylag rövid idő múlva majdnem harmincezer forinttal... A „betanulási idő” az alapképzettségtől függően két hét vagy másfél hónap. A legtöbb gond a lángvágókkal-hegesztőkkel van: ez a munkakör teljes értékű szakember kíván. Hiába végzi el valaki a hegesztő-tanfolyamot, sokat kell még gyakorolnia, amíg tökéletes varratok kerülnek ki a keze alól... Gépkezelői, darukötői tanfolyam is indult: többször találkoztam már a Dunai Vasműben nálunk végzett emberekkel. Szívesen alkalmazták őket, mert aki itt megállja a helyét, az ott is... Van egy komoly „konkurrenciánk” is: az oszlopüzem. Tőlünk veszik át a jól dolgozó, begyakorlott munkásokat: mi pedig újabbakat képezünk ki... De hát, a másik részleg a fontosabb...

A sajnálkozó hangszívallyal, de tárgyilagosan megállapított „fontosabb” jelzőt az oszlopüzem kapta. Nem messze a másik helytől, modern, csupa üveg épület magasodik. Korszerű, tágas csarnok belülről: a mennyezeti tartósínen daru gördül, félelmetes erőt sejtető különböző munkagépek surrogálnak nesztelenül, miközben készülnek a hatalmas távvezeték-oszlopok. Többen állnak körül, kíváncsian egy francia gyártmányú, programozott lyukasztógépet: kezelője nyugodt mozdulatokkal irányítja a monstrumot.

Mire kísérőmmel kijutunk a szabad ég alá, már sötétedik, ám itt, ez alig vehető észre, nagyteljesítményű halogénizzók ontják a fényt. Villástargonca fordul mellettünk, a sinen guruló szállítókoscsin igazítja az egyik soktonnás munkadarabot.

— Mennyibe került a beruházás? — teszem föl a kérdést.

A választ csak óvatos becslés:
— Ötven-hatvan millió forintról hallottam. Nem is olyan nagy összeg, ha belegondolunk, hogy itt készülnek a KGST-országok hétszázötven kilovolttos energiarendszere távvezeték-hálózatának tartóoszlopai. Nyolctizenegy méter magas egy-egy oszlop... És ez a csarnok még csak a kezdet. A Dunai Vasmű segítségével újabb építése kezdődik meg a jövőben; amilyen ütemben épül ki a szocialista országok egységes energiarendszere, úgy növekedik a szükséges oszlopok száma. A tervek szerint vasúti szárnyvonal is lesz, segítségével az alapanyag és a késztermék szállítása egyszerűsödik, és — ami nagyon fontos! — gyorsabbá válik. Jelenleg tizenöt-tizenhat oszlop a terv, néha azonban húsz is elkészül a normaidő alatt.

H. A.

VAN ÉRTELME?

A szabad idő hasznos és kulturált kihasználása érdekében Allampusztán a már korábban megalakult kultúrbirozság elhatározta, hogy szellemi vetélkedőt rendez. Az elhatározást tett követte, s miután az engedélyt megkapták, összehívták a táborok kultúrbirozságának vezetőit, hogy a továbbiakat megbeszéljék. Így került sor minden táborban a selejtező megrendezésére, ahol politika, földrajz, történelem, magyar irodalom, zene és sport kategóriákban adtak számot a résztvevők felkészültségükről. A selejtezők során a legjobb eredményt elért két-két csapat jutott az Allampusztai döntőbe. A döntő lebonyolítására április 11-én került sor, a kultúrteremben.

Mi ebben az új? — kérdezhették valaki, hiszen nem Allampuszta az egyetlen hely, ahol ilyen, vagy ehhez hasonló vetélkedőket rendeznek. Ez igaz. De ha figyelembe vesszük, hogy már évek óta működik minden táborban kultúrbirozság, és eddig még csak fel sem vetődött a szabad idő ilyen irányú kihasználásának lehetősége, akkor érthetővé válik, hogy ez a szellemi vetélkedő az újszerűség erejével hatott valamennyi tábor elítélteire — egyben kénet ad a jelenlegi kultúrbirozságok munkájáról is. Dicséret illeti a vetélkedő valamennyi résztvevőjét, rendezőit, versenyzőit egyaránt. „Módomban állt” részt venni a vetélkedőn, melynek nagy körültekintéssel összeállított kérdései csak megerősítették ebben a hitemben. Szinte öröm volt

L. J. nevelő

A Tavaszi Budapesti Nemzetközi Vásáron

A Budapesti Nemzetközi Vásárcsopont ezúttal ad harmadszor otthont a Tavaszi Budapesti Nemzetközi Vásárnak, a beruházási javak szakvásárának — amelynek különös jelentősége, hogy a népgazdaság ötödik ötéves tervének első esztendejében a kiállítók és az üzletfelek egyaránt a tervidőszak távlatára, céljaira figyelve keresik a kapcsolatokat.

A nagy nemzetközi seregszemlén négy világrész húszonhat országának több, mint ezernyolcszáz kiállítója vonul-tajta fel legkorszerűbb termékeit.

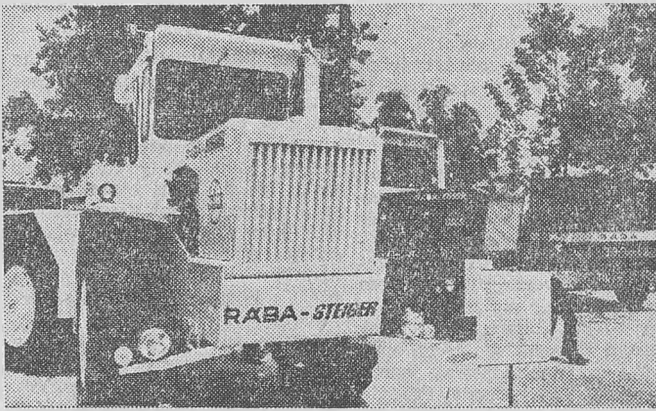
A magyar kiállítók a szokásosnál is gazdagabb kínálatot mutatnak be a minden piacon jól értékesíthető exporttermékekből. Fontos helyen szerepelnek azok a gépek, műszerek, árucikkek, amelyeket a szocialista integ-

megkezdtek felállításukat is. (A vásár második napján a televízió híradója is bemutatta, ismertette e kiemelkedő terméket.) Úgy gondolom, a vásáron aratott elismerés jólesik valamennyi alkotójának, és további jó munkára serkent.

EVIG és „Ipoly”

Sok érdekességet mutat be a járműipar. A korszerű Ikarus buszok mellett külön meg kell említeni az amerikai-nyugat-német-magyar kooperációval készült kétszáznegyven lóerős RÁBA-STEIGER erőgépet, amely a maga nemében jelenleg a világ egyik legjobb, legkeresettebb, legsokoldalúbb mezőgazdasági gépe. Ez az óriás gép ma már büntetés-végrehajtási gazdaságainkban is megtalálható.

Több olyan terméket is láttunk a vásáron, amelynek elő-

ráció, a szakosítás, a műszaki tudományos együttműködés és a termelési kooperációk alapján fejlesztettek ki és gyártanak.

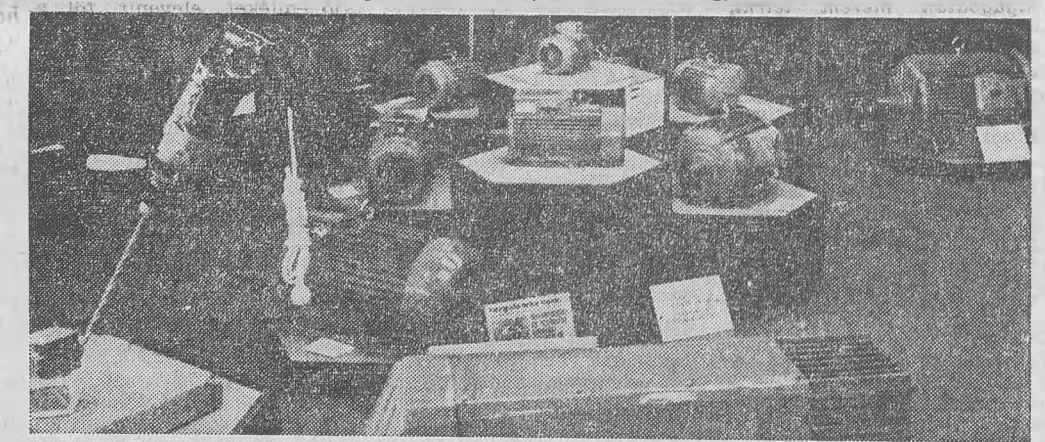
Sándorháza csodálatos alkotása

Minden túlzás nélkül elmondhatjuk, hogy a Sándorháza készített magasfeszültségű távvezeték-tartó oszlop a szocialista integráció leglátványosabb és egyben a Tavaszi BNV legnagyobb kiállítási tárgya.

A negyvenkét méter magas tartóoszlop ezüstös csillogásával a hazai és a nemzetközi sajtó érdeklődésének középpontjába került. Nemcsak hazánkban, hanem Európában sem gyártottak ilyen méretű oszlopot.

Az ötödik ötéves terv végén Vinyicától Albertirsáig kiépített vezetékeken a jelenlegi 3,3 milliárd kilowattórával több elektromos energia érkezik a Szovjetunióból Magyarországra. A kiállításon elmondották, hogy a Sándorháza készült oszlopok műszaki kivitele a legmagasabb követelményeknek is eleget tesz. Mint arról már többször hírt adtunk, az oszlopok sorozatgyártása megkezdődött, sőt Karcag környékén már

állításában valamilyen formában részt vettek az ipari üzemekben dolgozó elítéltek. A kiállításon az Egyesült Villamosgépgyár több olyan motorral, kapcsolókkal jelentkezt, amelynek egyes részeit Tökölön a fiatalok elítéltek készítették. A Villanyszerelőipari Vállalat bemutatóján

HULIGÁNOK

30

„K. Ervin — Réti Mihály ágyasszonya — erős akaratú nemi közösülésért és lopásért tölti nálunk háromévi büntetését. Összekeverve a börtönben Rétilvel, hamar egymásra találtak. Idővel kialakult közöttük a vezérekés kivívásáért folytatott vetélkedés is. Réti veszélyeztetve érezte tekintélyét. K. Ervin okosabb, ravaszabb fiú volt. Egik reggel, mielőtt a munkacsapat kivonult volna, a határban elkapták Rétit.

— Fogadjunk bármibe, hogy nem mered megtagadni a munkát!

— Miért ne merném? — hőködött Réti.

— Nincs bátorságod, hogy jelentsd a felügyelő úrnak a munka megtagadását! Fogadjunk!

— Erről az esetről Réti később így számolt be:

— Gondoltam, hogy most be kell bizonyítanom K. Ervinnek, hogy bennem nem csalódhatnak a többiek. Odafordultam hát és bejelentettem, hogy én ma nem vonulok ki. Félreállították, és amint kezdtek kivonulni a többiek, már bántott a dolog, hogy egyedül vagyok. Nemsokára K. Ervin is mellém állt, és most már meg voltam nyugodva, mert

látható a legújabb oszlop-műszaki felszerelés, amellyel a szerelők könnyen, de főleg biztonságosan mehetnek fel a faszlopokat fekváltó tartósábrákra. A mászóvas különleges munkavédelmi cipőre szerelhető. Nem kis meglepetésünkre és örömünkre szolgált, amikor megtudtuk, hogy a speciális cipő Balassagyarmaton, az Ipoly Cipőgyárban készült.

A Tiszai Vegyi Kombinát amely a vásár egyik fődíját nyerte el, dolgozóit a Kalocsai Konfekcióipari Vállalat által készített munkaruhát viselik.

A „magyar ezüst”

Nem lenne teljes a magyar ipart reprezentáló bemutató, ha nem vett volna részt a Székesfehérvári Könnyűfém-mű. Termékei a papírvékony-ságú fóliától az alumínium épületszerkezetig, számtalan

variációban láthatók. A bemutatott érdekességét fokozza, hogy idén ünnepli a magyar ipar a hazai bauxitbányászat megindulásának ötvenedik évfordulóját.

A ma már nélkülözhetetlen alumínium termékek előállításában derekasan részt vesznek azok is, akik szabadulásuk után a Székesfehérvári Könnyűfém-műben vállaltak munkát.

A vásáron nagyon sok a látványos, amelyet egy rövid íráson keresztül nem lehet vizsgálni. Az utóbbi évek szakosított vásárainak a legnagyobb jelentősége abban van, hogy a különböző országok termékei egymás mellett láthatók, így megvan az összehasonlítási lehetőség. Lemérhetjük, hogy iparunk milyen színvonalon áll, miben kell fejlődnünk, hogyan tudunk részt vállalni a nemzetközi együttműködésben. — ZIMM —

ni a börtön, és látom, nem is fog. Megmaradtunk Ervinnel azoknak, akik régen voltunk.

Nagyban folyt a vita, az érvelés a zárkában, amikor beszólt a táborfelelős az ajtón:

— Réti Mihály és K. Ervin elítéltek jelentkezzenek a nevelő úr irodájában!

A zárka lakói egymásra néztek. Winnetou arcán csodálkozás volt, miközben K. Ervinre pillantott. A meglepetésből felocsúdva, pillanatok alatt megigazították öltözköket és indultak a nevelőtiszt irodája felé.

— Öregem, rettentő rossz a szimatom. Valami lóg a levegőben...

Az irodába lépéskor Réti Mihály jelentett, hogy a nevelő úr parancsára megjelentek.

— Önök nem tartják tiszteltben a börtön belső rendjét! — kezdtem a beszélgetés velük. — Olyan magatartást tanúsítanak, ami sérti a kollektívát, amelyben dolgoznak. Fegyelmetlenül magatartásuk és cinizmusuk miatt — azon túl, hogy letöltötték a húsznapos szigorított magánelzárást — arra az elhatározásra jutott a börtön parancsnoksága, hogy mindkettőjüket áthelyezze a hatos brigádból az egyes brigádba. Remélem, tudják, hogy ez mit jelent? Mindegyik azt, hogy ott kisebb vétségért is nagyobb büntetés jár, mint eddig...

— Kérek engedélyt egy kérdést feltenni! — szólalt meg bizonytalan hangon K. Ervin.

— Tessék.

— Mi, ha elköveztünk is

— Na és mi volt ebben a jó? — kérdezte az egyik elítél.

— Az, hogy bennünket ez ideig még nem tudott megtör-

GYERMEKNAP

A hónap utolsó vasárnapja tulajdonképpen a gyermekeké; a beérkezett leveleket olvasgatva az a gondolat is fölfölukkan a sorok között, hogy nem csak az övék... Nagy Lajos elítelt (Budapesti Fegyház és Szigorított Börtön) erről ír:

Mint sok más, az élethez tartozó események, a gyermeknap megemlékezésnek is sajátos ízt ad helyzetünk. Túl kell azonban tenni magunkat azon, hogy mindent a „rácson keresztül” nézzünk, mert akkor soha nem tudunk helyes képet alkotni magunkban... De nem szabad elmulasztani hibás „önvédelmünk”, a magunk meggyőzésére kiokoskodott rossz érvek sáncának lerombolását sem. Nem díszletre, hanem a valóságra van szükségünk ahhoz, hogy törést szenvedett életünkben felépítsünk egy hidat, s azon keresztül jussunk vissza abba a normális életbe, boldogságba, amely minden ember számára egyformán adott.

Ez a hid pedig — szerintem — a gyermek.

A gyermekek szeretetéről, a velük való törődés számtalan szépségéről — örömeiről minden bizonnyal írnak mások, ezért én most egy másik oldalról szeretnék megemlékezni az ünnep kapcsán.

A gyermek jellegzetes megvesztegethetősége, hogy ragaszkodik ahhoz, aki őt befogadja — olvastam valahol, egy gyermekneveléssel foglalkozó könyvben. Távol álljon tőlem, hogy ennek a megállapításnak az igazát vitassam, inkább kiegészíteném a szerző szavait: sok példa van arra, hogy a gyerek tántorítatlan ragaszkodása megmarad a „hűtlen” szülőkhöz is... ezt mi, a távollévolók tudjuk a legfájóbban bizonyítani.

Sokféle ember él közöttünk, s nyugodtan merem leírni, hogy — kevés kivételtől eltekintve — az elzáró szülők a családjukhoz, a „másik” élethez visszavezető útra irányít adó hidnak a gyerekkülöncét érzik.

Az ember életében a gyermek nyújtja a legészemből örömet: egészséges, felszabadult mosolya, boldog nevetése minden rosszat feledtet... Az ő szeretetét viszonozni a leghálásabb érzés a világon.

Mégis akadnak, akik még ezzel a „költészményes” szerepével is fukarkodnak, akadnak, akik elfordítják fejüket, ha kisfiuk vagy kislányuk fölött hozzájuk remélő-kérő szö-

val, nem vesznek tudomást a simogatásra vágyó buksi fejekről... Minden fontosabb nekik, mint a gyerekük. Róluk és ezzel együtt önmagukról is megfélemlenek... Olyan emlékkép is fölvillan bennem, amikor az apa a hazahívó gyereket a kocsmában fele italával „vigasztalja”.

Sokszor fölvetett téma az is, hogy a fiatalok bűnözése, a galeri-ügyek mögött is majdnem minden esetben fölsejlik a háttérben a szülői szeretet, az otthon hiánya. Ha visszagondolunk, hányszor fordult elő, hogy mi magunk, a szülők adtuk rossz példát! A gyerek pedig mindig azt „másolja” a saját életében, amit az anyától vagy az apától tanul.

Csak egy egyszerű eset: hány családban fordult már elő, hogy a szülők — a gyerek jelenlétében — veszekedés közben tesznek megjegyzéseket — nem éppen a legelőlétebbeket — a másik apjára vagy anyjára. Elfelejtik, vagy talán nem tudják azt, hogy az így felnövő gyermek saját maga sem fogja tisztelni a szüleit?!

Nem akarom sokáig folytatni a sort, ezekkel a gondolatokkal inkább az olvasókat szeretném ösztönözni arra, hogy vizsgáljuk meg egy kicsit önmagukat, mint szülőket — a Gyermeknapon. Ezért is kapott ebben az írásban több helyet az ünnepelt helyett az, akinek tulajdonképpen ünnepelnie kellene.

Soós Zoltán elítelt a Borsod-Abaúj-Zemplén megyei Büntetés-végrehajtási Intézetből küldött be egy kedves kis verset. A címe: Gyermekem.

Ő a mindenem nekem, Nélküle üres az életem. Arca, mint ártatlan barátnyém, Szeme mint mosolygós babám.

Szaladgál, labdázik a füben, Anyja nézi, bánatát űzve... Arca búsnak, szomorúnak látszik, A gyermekkel apja nem játszik.

És, sajnos, még nem is játszik!

Vele sok-sok napig, Családjától távol lesz még Hosszú hónapokig...

Ha „döcög” is a vers, a benne foglalt gondolat azért jó. Thury Ákos elítelt (Budapesti Fegyház és Szigorított Börtön) levelében minden szülőhöz szól:

Hogy ez többé ne történjen meg, átkerülnek az új brigádba. — Mielőtt befejezném, megkérdezném, hogy örülnek-e annak, hogy továbbra is együtt maradhatnak, és együtt kerülnek át egyik brigádból a másikba? Tudom, hogy jó barátok, nagyon megértik egymást. — Igen. Örülünk! — válaszolta Réti. — Én is — tette hozzá K. Ervin. — Sejtettük, hogy így van! Ezért nem választottuk el önöket egymástól. Próbálják meg segíteni egymást a változásban. Esélyeik a vezérkedéshez egyelőre a nullára csökkentek. Most valóban „egyenrangúak-ká” váltak. Az egyes brigádnak sokkal félelmetesebb volt a híre az elítéltek körében, mint amilyen valójában volt. Winnetou is bevonult tehát az egyes brigád zárkájába. Zárkájaisai hamar megtudták, hogy ő a „híres” bandafőnök. Ebben a szobában az volt a szokás — ezt a zárka lakói iratlan szabályként kezelték — aki ide bevonult, zárkátársainak úgy mutatkozik be, hogy elmondja az „életrajzát”. A munka befejezése után Réti hamar megtisztálkodott. Közölte zárkátársával, hogy a „bemutatkozást” este szeretné elintézni, ha nincs különösebb kifogásuk ellene. Társai tudomásul vették bejelentését, és néhány perc múlva már köréje telepedve várták a mondókát. Réti büszkén felhívta magát, mint egy gyakorlott szí-

A május a tavasz, az éledés hónapja. Erdő-mező virágba borul, ébred a természet... Minden évben így van, számomra mégsem válik soha unalmassá. Képzletben elkalandozom, eszembe jut sok minden...

Gyermeknap. Pár évtizede, egy akkori vasárnapon hallottam először ezt a kifejezést. Az élmények azóta ha össze is folytak, elmosódtak bennem, a vattacukrot, az „ünnepi” fagyaltozást a mai napig sem felejtettem el.

Túl azon, hogy börtönben vagyok, sokan azt mondják, „szerencsés” a helyzetem, mert nincsen sem feleségem, sem gyerekeim. Ez tény — de a megállapítás nem igaz. Nagyon szeretném, ha lenne családom, ha lenne gyerekeim, ha lenne, aki örülne velem ezen a napon... persze, nem a jelenlegi formára gondolok, nem az hiányzik, hogy innen bentről gondoljak a távol levő feleségemre, fiamra vagy lányomra.

Úgy érzem, megértem azokat, akik ezen a napon, fájtó perceket okozva maguknak, szembenéznek a helyzettel, múltjukkal, s számot vetnek a várható jövővel.

Mi most nem ünnepelhetünk, csupán szemrehányást tehetünk magunknak. Próbáljunk meg ezen a napon kiragadni emlékeink közül egy kedves pillanatot, amikor mi is fogtuk meg gyermekünk kezét, s ennek a képnak a segítségével okuljunk a jelenből, készüljünk már most arra a majd bekövetkező, „igazi” májusi vasárnapra...

Ezt kívánom minden anyukának és apukának. S kívánom azt is, hogy a terveiket sikerrel ültessék át a gyakorlatba!

Hódos Judit (Kalocsai Fegyház és Szigorított Börtön) egy fájtó emléket elevenít föl, a gyermek szemével nézve:

Intézetben nőtt fel, csendes, álmódzó természetű volt. Míg mások játszottak, ő a nevelőnő mellett sündörgött, néha a keze alá dugta a fejét egy kis simogatásért. Nem hízogott, csak érthetetlen volt előtte, hogy őhozzá soha nem jön senki... Amikor nagyobb lett, megtudta, hogy neki is van „anyukája”, de az nem tudja őt meglátogatni. Elhitte ugyan, de furcsa gondolatok kergetőztek parányi fejében. Az én anyukámnak nincs ideje talán? Beteg? — Sokszor tündött ezeken a válasz nélkül maradt kérdéseken.

— Jelentkezzenek a verekedők! — hangzott az ór hangja. Percekig néma csend. Amikor az ismételt felszólítás is eredménytelen maradt, a panaszt tevő elítéltek körbe járt az ór. — Melyikük volt? — Ó volt az, jelentem, aki megütött! — ismerte fel támadóját, K. Ervint. — Hát ez aztán elképesztő! — dühöngött K. Ervin. — Az embert provokálják! Igyekezzem balhé nélkül viselkedni, s most rám akarnak fogni olyasmit, amit egyáltalán nem követtem el. Én, kérem tisztelettel, el sem hagytam a helyemet a beérkezésük óta! Az azonosítás hamar megtörtént. — Ki verekedett még? — hangzott az ór felszólítása. — Ismét néma csend. — K. Ervin! Nevezze meg a verekedő társait! A megszólított összerendezte, és halk hangon, a felügyelő felé fordulva, Réti nevét mondta. — Réti Mihály, lépjen ki! — Az egyik sarokból előjött lehajtott fejjel Réti. — Ön verekedett az imént? — Nem, én nem ütöttem. De én is ott voltam. — Miért nem jelentkezett a felszólításomra? Ezt a fejelem tárgyaláskor súlyosbíró körülményként fogják értékelni — mondta az ór.

Mindketten megkapták ismét a fegyelmi büntetésüket.

T. K.

(Folytatása következik.)

Nagy Sándor elítelt (Budapesti Fegyház és Szig. Börtön) rajza

Szó nélkül fordult ki a kapun. Eszre sem vette, hogy csurog a könny az arcán. Valami borzalmasan fájt belül. Csak ne látna maga előtt azt az arcot, ne hallaná azokat a bántó mondatokat...

Valami megváltozott benne. Rádöbent, hogy csak önmaga van. Lesz egyszer majd egy társa, akit szeretni fog, s lesz egy aranyos kisgyereke, aki tizenkilenc év meddő szeretét mind megkapja... s ha majd az a pici szűz mondja neki a szót „édesanyám”, akkor miújk el majd végleg ez a keserű emlék...

A legutolsó írásnak volt egy nagyon találó címe is: Anya

— idézőjelben. Befejezésül ezt a címet szeretném egy kicsit bővíteni, átfogalmazni, valahogy így: Szülők — idézőjelben.

A levélírók az ünnep alkalomával a saját szülői felelősségüket igyekeztek kihangsúlyozni, s egyúttal néhány szerény célzással arra is utaltak, hogy jelenleg bizony — csak távolból tudják köszönteni a gyermeküket. Ők most csak — idézőjelben szülők... Kívánjuk ezen az ünnepen minden gyerekeknek, hogy életükből végleg eltűnjenek ezek az idézőjelek...

Összeállította: H. A.

Szabadulás előtt...

Hosszú út után, és még ismeretlen jövőm előtt, most néhány pillanatra megállok, emlékezem és tervezetek. Lassan-lassan elérkezem életem legfontosabb mérőföldkévéhez, amikor nagy drámám után jön a feloldódás: letöltöttem megérdemelt büntetésemet, visszakapom a szabadságomat, és elkezdem életemnek azt a szakaszát, amikor újra munkával fogom bizonyítani, hogy méltó vagyok a majdani bizalomra.

A függöny lassan-lassan legördül, de az elmúlt idők története nem veszt a feledés homályába. Emlékezni kell és okólni. És ennek most van itt az ideje. Hogy is történt? Termelőszövetkezeti dolgozó voltam, felelős beosztásban. Feladatunkat vezető társaimmal nem úgy végeztük, ahogy törvényeink és rendeleteink — mint a gazdálkodás normatívái — számunkra előírták. És hogy a hibát helyrehozzuk, tisztességtelen eszközöz nyúltunk: csalással alakítottuk ki éves gazdasági eredményeinket. Cselekményünkkel félrevezettük termelőszövetkeztünk tagságot és felügyeleti szerveinket — és nem utolsósorban önmagunkat.

Bűncselekményt követtem el. Tudtam, hogy cselekményemért súlyosan meg kell bünhödnöm. Bünhödnöm kell, mert különben nem tudnám magamat felmenteni: nincs mód öngazolásra. Hatalmas feszültségben éltem, marcangolt az önvád. Elbuktam önmagam, családom és a társadalom előtt!

A bíróság felelősségre vont. Büntetésemmel párosulva az önvád, az önsanyargatás kettőzött súllyal nehezített rám. Úgy éreztem, hogy összeroppanok, nincs számomra megbocsátás... Bűncselekményem elkövetésével súlyosan büntettem beteg feleségemet és gyermekünket. Erdemtelenül kellett és kell cselekményemért bünhödnöm. De kitartottak és kitartanak mellettem, vállalták és vállalják velem a küzdelmet. Nagyon szeretem családomat — ez a szeretet kölcsönös —, és ez ad nekem hallatlan erőt és kitartást.

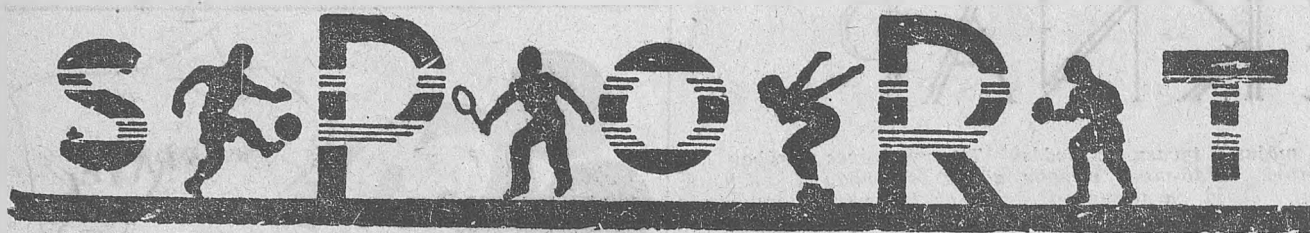
Munkát végzek, tevékenykedem, és ez itt, a börtönben is számomra az ÉLET. Nevelőim realisan emberséges véleménynyilvánítása, mély embersége volt számomra a legfőbb támasz. Tisztelettel megköszönöm nevelőimnek, hogy sokirányú elfoglaltságuk mellett, időt szenteltek problémáim megoldására...

Most, hogy lassan-lassan felkelőben van szabadulásom hajnalcsillaga, megbánva tetteimet, megbűnhödvé bűncselekményemért, várom — nagy bizakodással és izgalmommal —, hogy szerető családom körében elkezdhessem új életemet.

Szabadulásom után — munkával, nagy szorgalommal és kitartással, vasakarattal — rombadólt életem újjáépítése a célom. Már túl vagyok életem delén, mégis reménykedem: bár roppant terhek nehezdednek rám, helyt fogok állni az életben, és elérem kitűzött célom. Igyekezzem majd minél előbb beilleszkedni az emberek közé, akik méltán megvetnek, de nem tagadják meg tőlem támogatásukat, segítő kezüket.

Helj! kell állnom családom körében és a társadalomban. Újra és újra bizonyítani fogom, hogy mégis méltó vagyok az egyszer már eltékozolt bizalomra.

Halasi János elítelt Bp-i Fegyház és Szig. Börtön

LABDARÚGÁS

Egyetlen fejesgóllal

Magyarország—Franciaország 1:0 (0:0)

A Népstadion kicsiny közönsége (8726 fizető néző) már az első perctől biztatásával kísérte a magyar játékosokat ezen az újabb barátságos s mindenekelőtt tapasztalatszerző jellegű mérkőzésen.

Már a mérkőzés első percei is bizonyították, hogy a két csapat nem amolyan „vérre menő” és „öldöklő” küzdelmet vív majd, helyette inkább a labdarúgás régebbi időszakát, a játékosságát idézi a pályára. Ebben a technikás francia csapatok jártak kezdetben elől, de csak addig, amíg nem ütöttek a magyar védők falába. Ezek az akciók sem voltak veszélyesek, mint ahogy a magyaroké sem, bár ezúttal is a sokat mozgó, jubiláló Fazekas (ezúttal játszott a 50. válogatott mérkőzését), a fíradhatatlan Pintér mind gyakrabban indította támadásba társait, de hol Fekete befejezései tévesztették célt, máskor pedig a jól megtermett francia hátvédek léptek mindig idejében közbe.

Kétségtelen, hogy nem volt a találkozónak amolyan kupahangulata, a percek múlásával azonban szemmel láthatóvá vált a magyar válogatott fölénye, s a vendégek védelme fél tucatszor is csak szögletek árán tudta megállítani a magyar akciókat, miközben Wöhrer osztrák játékvezető les miatt nem adta meg Nyilasi gólját. Ezek után hiába szólt a mezőnyfőlény a magyarok javára, gól nélkül vonultak rövid pihenőjükre a csapatok.

Baróti Lajos a szünetben, élve a cserelhetőségekkel, három új játékos állított a csapatba, közülük nagy érdemet szerzett a gólbán Tóth, mert beadásából már a 46. percben Fekete, akárcsak szerdán Újvidéken, most is kitűnő érzékeléssel fejlel továbbította a labdát a kapu jobb alsó sarkába. (1:0)

A gól után mintha csak megelégedte volna a magyar együttes az előnyt, hosszú percekre, többnyire csak a pálya közepén folyt a küzdelem a labda megszerzéséért. A franciák

észrevették a magyarok kényelmességét, bátran támadtak, de szögleten kívül tovább nem jutottak. Erre a magyarok is felelősködtek, s egy hosszú előreadással Fekete kitört a középen, még a kapuson is túljutott, de aztán kisodródott és csak az oldalhálót találta el. Mindenesetre most újra élénkült a játék, és Nagy II. elől csak szöglet árán mentettek a vendégek. A magyarok most már határozottan fölényben voltak, ám a gólról törő játék továbbra is hiányzott.

Két célja is van ezeknek a sorozatban játszott barátságos mérkőzéseknek. A válogatott a rangjáért küzd, a játékosok pedig a helyüket akarják kivívni a csapatban. Ha az eltelte három hónap alatt történt is egy s más örvedetes dolog, a szombat esti találkozó a gyengébbek közé sorolható.

Valahogy az a biztató játék, amelyet már Argentína ellen láthatunk, miként Svájc, most Franciaország ellen is elmaradt, még ha győzött is a válogatott.

Szerencsére az ellenfél nem állította különösebben nagy feladat elé a válogatottat, amely szerényebb játékaival is csaknem állandó fölényt harcolt ki. Igazán azonban csak az első félidőben 10–15 percig volt tűz a játékban, s a második félidő kezdetén, amikor a remek gólt láhattuk, de ezen kívül többet nem, pedig — tizenöt játékos is felvonult. A francia együttestől a St. Etienne EK-döntője után — többet vártunk, a játékosok közül csak Tresor, s mellette a kapus emelkedett ki, s egy-egy megmondulása volt Platinnak.

Magyarország: Gujdár — Kerek (Török, 46. p.), Kerekes, Bálint, Lukács (Kántor, 70. p.) — Nyilasi (Nagy II., 46. p.), Pintér, Csongrádi (Tóth A., 46. p.) — Fazekas, Fekete, Magyar.

Franciaország: Baratelli — Janvion, Rio, Tresor, Meynieu — Larque, Platini, Guillou (Corbello, 50. p.) — Emon (Six, 74. p.), Pintonet, Sarramagna.

Döntetlen Kijevben

EB-döntőben: Jugoszlávia, NSZK, Csehszlovákia, Hollandia

Lejátszották az Európa-bajnokság negyeddöntőjének visszavágóit.

Kijevben százezer néző előtt a szovjet válogatott végig fölényben játszott, az ügyesen védekező csehszlovák csapat azonban előbb a 44. percben Moder szabadrúgásával vezető gólt szerzett, ezt az 56. percben Burjak egyenlítette, a befejezés előtt hét perccel ismét Moder lött gólt, s Blohin fejesével alakult ki a 2:2-es végeredmény. Csehszlovákia válogatottja a hazai 2:0-ás győzelem után, 4:2-vel jutott tovább.

Münchenben az NSZK válogatottja a madridi 1:1 után már az első félidőben eloszlatta a spanyolok reményeit. A 17. percben Hoeness, a 42. percben Toppmöller ért el gólt. Később sem változott az eredmény, 2:0-ra nyertek a nyugatnémetek, és továbbjutottak. Cardiffban 2:0-ás előnnyel

kezdték a jugoszlávok Wales ellen, és a 18. percben Katalinszki 11-esével vezettek. A 40. percben Evans egyenlített (1:1). Szünet után Glöckner játékvezető les miatt két walesi gólt nem adott meg, emiatt a közönség berohant a pályára, s a rendezők nehezen tudták eltávolítani őket. A utolsó percekben Marics, a jugoszlávok kapusa 11-est védett. A döntetlennel 3:1 arányban a jugoszlávok kerültek a négyes döntőbe.

Brüsszelben a belga—holland mérkőzés már csak formalitás volt az amszterdami 5:0 miatt. A visszavágón is 2:1 (0:1) arányban a hollandok győztek.

Az Európa-bajnokság négyes döntőjének menetsrendje:

VI. 16. Zágráb: Hollandia—Csehszlovákia; VI. 17. Belgrád: Jugoszlávia—NSZK; VI. 19. Zágráb: a vesztesek a 3. helyért; VI. 20. Belgrád: döntő.

Az „Aranypart” elnevezésű várnai nemzetközi sakkversenyen Espig (NDK) győzött 10 ponttal. Bácsay és Tompa a 7–9. helyen végzett a bolgár Inkev társaságában.

Karpov nyerte a hatfordulós nemzetközi versenyt Amszterdamban, amelyet Max Euwe, a Nemzetközi Sakk Szövetség elnökének 75. születésnapja alkalmából rendeztek.

Magyarország—Szovjetunió 1:1

Alighogy túljutott a magyar csapat a franciák elleni mérkőzésen, máris újabb feladat előtt állt szerda este a Népstadionban. Ezúttal a szovjet válogatott volt az ellenfél, az az együttes, amellyel majd egy év múlva a világbajnokság selejtezőjében kell játszani.

Alighogy a jugoszláv Makszimovics jelt adott a mérkőzésre, látszott, hogy a magyar labdarúgók nagy „becsvágyval” vetik magukat a küzdelembe, s az aktív játékkal szemben a vendégek védekezni kényserültek. Gyorsan megszületett az első gólvéleszani tett a magyar csapat vezető gólja: a 11. percben Fazekas sarokrúgásából Fekete (ahogy az angolok, jugoszlávok, franciák ellen) fejlel továbbította a labdát a hálóba (1:0).

A találkozó változatosságát mi sem jellemezte jobban, mint az, hogy hol az egyik, hol a másik kapunál mentettek szögletre a védelmek. A féldő derekán lassan a szovjet együttes került mezőnyfőlénybe — újabb két sarokrúgás —, és a vendégek sokszor megcsodált erőnléte, munkabírása saját tétfelére szorította az egyre inkább védekező magyar válogatottat.

Szünet után a szovjet csapat energikusan küzdött az egyenlítésért. A magyarok mintha elfáradtak volna, egyre kevesebbet találkoztak a labdával, így a hátsó sorokra

várt a feladat: megőrizni az egygólos előnyt.

Az utolsó negyedórában, a hetvenhetedik percben megvolt a szovjet csapat erőfeszítésének az eredménye. Troskin a bal szélről beadott, és a Lukács feje felett elszállt labdát Nazarenko továbbította a hálóba (1:1). Még egy-egy helyzet a két kapu előtt, és véget ért a találkozó.

Ez a mérkőzés többet adott az eddigi barátságos találkozóknál. Az eredmény: a papírfórmula, s nem lebecsülendő még akkor sem, ha a magyar válogatott játéka a jó kezdet után fokozatosan elszűkült. Azt nem lehet elvitatni, hogy mindegyik játékos becsületesebben küzdött. Végére a svájciak, franciák elleni 1:0, a jugoszlávokkal 0:0, s most — még ha nem is a legjobb formában levő — szovjet együttesel a döntetlen bizonyítja: az eddigi erőfeszítések nem hiábavalóak, tovább kell járni az utat, készülni a világbajnoki selejtezőre.

Az utánpótlás Európa-bajnoki elődöntő visszavágóján Hollandia 23 éven aluli válogatottja 1:0 arányban győzött a Szovjetunió ellen. Mivel azonban az első mérkőzést a szovjet együttes 3:0-ra nyerte, 3:1-es összgólaránnyal a döntőbe került, s az elsősegéért így magyar—szovjet mérkőzés lesz.

ÖKÖLVÍVÁS

Kitűnő csapatot láttunk

Vélemények a 20:2-ről

Amikor a magyar ökölvívóválogatott Dublinbe érkezett, az ír szövetség vezetői azt mondták: nem kétséges a magyarok győzelmé, legfeljebb csak az, hogy milyen arányban nyernek! Így is történt: 20:2-re nyert a magyar együttes (egyedül Német szenvedett pontozásos vereséget).

Nagyon örülünk annak, hogy láthatunk a kitűnő magyar csapatot — nyilatkozta Felix Jones, a szövetség elnöke. Győzelmiük megérdemelt, bár voltak olyan hangok is, hogy még néhány mérkőzést megnyerhetünk volna. Komoly figyelmeztetés számunkra ez az eredmény, megmutatta hibáinkat. Fél év alatt az északírekkel, a svédekkel, a nyugatnémetekkel, walesiekkel és az angolokkal mérkőztünk, de számunkra a magyarok elleni viadal volt a legnehezebb.

Szemes László, a magyar szövetség főtitkára a következőket mondta:

TORNA

Egerváry és Molnár

A Körösarnokban az összetettben avatták országos tornászajnokot.

A nőknél Egerváry Márta esélyesebb méltó gyakorlatokkal egy pillanatra sem tette kétségessé győzelmét, legalacsonyabb pontszáma is 9,45 pont volt. A Dunaújvárosi Kohász nagy sikere, hogy három fiatal tornásza (mindhárom olimpiai jelöltek) osztozott a 2–4. helyen. Az egy év után visszatérő Medveczy Krisztina csak azért szorult a 6. helyre, mert a gerendán hibázott. A tavalyi bajnok, Nagy Zsuzsa (BSE) idén csak a 7. helyet tudta megszerezni.

A férfi összetett döntőt a bátor kísérletező kedv jellemezte. Az est fénypontja Magyar Zoltán lövelésgyakorlata (ismét tíz pontot kapott), valamint Laufer nyújtó legrésze, tripla szaltója volt. Az elsősegé drámai küzdelemben dönt el Molnár Imre (Ú. Dó-

Túránk első állomása sikeres volt, reméljük, a folytatás is ilyen lesz. Az írekkel megállapodtunk, hogy válogatottjuk a jövő tavasszal ellátogat Magyarországra.

Megtekintette a péntek esti mérkőzést Eddy Thompson, az északír ökölvívó-szövetség elnöke is.

Kitűnő ez a magyar csapat, nekünk nem sok a reményünk a jobb helyálláshoz. Nekem elsősorban Gedő és Bakos tetszett.

A magyar válogatott következő túramérkőzése Észak-Írországban, Belfastban lesz. A két válogatottnak ez az első hivatalos találkozója. A vendégek kérésére Papp László hozzájárulásával az olimpiai és kétszeres Európa-bajnok Gedő György és Badari Tibor ezúttal egy súlycsoporttal feljebb lép a kötelek közé. Az ír Adams, Davitt és McLaughlin az északír csapatban is szerepel.

NSZK—Svédország—Magyarország nemzetközi gyúgolóversenyt rendeztek a nyugat-németországi Rheében. A vadlalt Magyarországnak nyerte 39 ponttal. A 20 kilométeres távon a nyugatnémet Kannenberg győzött a magyar Sztankovics, Tábori és Flórián előtt, az 50 kilométeren Danovszky, a nyugatnémet Binder, továbbá Dalmafi foglalta el az első három helyet.

Szótiban a Narodna Mlaževsziadalon a magyarok közül a 100 méteres síkfutásban Lukács a második (18,64), a női gerelyhajításban Paulányi Magda (56,58) a harmadik helyen végzett.

Győr új sportcsarnokot kapott

Augusztusban stadiont avatnak

Nyolcvankét egyesületben 5500 igazolt versenyzőt tartanak nyilván Győrött, és élénk az iskolai sportélet is. A győri minőségi és a tömegsport újabb fejlődését segíti, hogy az idén nyolc sportobjektumot adnak át a városban. A jelentősebbek közé tartozik a márciusban átadott fedett uszoda, s megnyílt a városi sportcsarnok is.

Az úgynevezett kisküti kerületben, a város Komárom felé levő részén sportkombinát alakul ki. A sportcsarnok küzdőtere 24x48 méter, minden teremsportra alkalmas, s a nemzetközi igényeket is kielégíti. A küzdőtér két oldalán elhelyezett lelátók 2500 nézőt fogadhatnak, és korszerű az eredményjelző berendezés is. Úgy tervezték, hogy a következő időszakban a csarnok környékén szabadtéri kispályákat létesítenek.

A város általános iskoláinak tornabemutatójával, valamint NB I-es kézilabda-mérkőzéssel kezdődött meg a sportrendezvény-sorozat, amelyet kispályás labdarúgó-mérkőzések követtek. Már megvan az első nemzetközi program is: az új győri sportcsarnokban rendezik meg az ifjúsági barátságos tornaversenyt.

Közben a sportcsarnoktól néhány száz méterre gyorsított ütemben halad a Rába új stadionjának építése. A tervek szerint a 40 ezer szunkolót befogadó stadiont augusztus 19-én avatják.

A Rába stadionja a budapesti Népsdadió után a legkorszerűbb lesz az országban. A 65x110 méteres pályát nemzetközi versenyekre is alkalmas futópálya veszi körül. Elkészül a világítóberendezés is, és egyelőre az esti labdarúgó-mérkőzéseket 460 lux fényerőben játszhatják, de a későbbiek során gondoskodnak a színes televízió-közvetítésekhez szükséges nagyobb fényerőről. Húsz-ezren azokról a színes, műanyag ülésekről nézhetik végig a mérkőzéseket, amelyeknek gyártása Fűzfőn már megkezdődött.

A technikai berendezések közé tartozik a korszerű elektromos eredményjelző; a hírek gyorsabb továbbítására, az újságírók munkájának segítésére is telefonközpontot szereltek fel, és lehetőséget teremtenek letelepedés-lakozásra is.

A kagyló alakú, hatalmas betonlelátóval övezett pályát négy edzőpálya és 119x48 méteres technikai épület egészíti ki. Az épületben tornaterem, 30 öltözőhelyiség és 28 vendég elhelyezésére alkalmas szálló (hét négyágyas, fűrdőszobás szoba) egészíti ki. A stadionnál 500 személygépkocsi parkolhat.

Az építkezésen száz munkás dolgozik, és elsősorban a Győr-Sopron megyei Építőipari Vállalatnál függ, hogy augusztus 19-én az MLSZ nemzetközi labdarúgótornájának első két mérkőzését már az új stadionban rendezhessék meg.

ÖTTUSA

1. Kelemen, 2. Bakó, 3. Adam

Nem hivatalos „világcsúcsal” és kettős magyar győzelemmel fejeződött be a Fehér úton a Magyar Öttusa Szövetség nemzetközi viadala, amelyen tizenegy ország képviseltette magát. A terepfutásban (4000 méter) — fülledt, párás időben — az amerikai Burley 11:57,5 másodperces idővel, 1414 ponttal győzött, s bár az öttusa-futópályák ahány ország, annyi-félek, ebben a számban ilyen teljesítményt még senki sem ért el.

A befejező szám előtt — magyar szempontból — az volt a legfontosabb kérdés, hogy a második helyen álló Kelemennek és a harmadik Bakónak vajon sikerül-e megelőznie a kezdőtől vezető csehszlovák Adamot. A magyar öttusázók remekül hajráztak, Kelemen a szükséges három másodperc helyett csaknem 35 másodperccel jobbat futott, mint Adam, s ezzel fölényesen győzött. De Bakó is kitett magáért, ő a második, Kelemen ráadásul duplázott is; mint a győztes

magyar B-válogatott tagja, még egy érmet kapott.

A rajt előtt esélyesként elkönyvelt magyar A-válogatottból a futás előtt Maracs-kó torokgyulladás miatt, orvosi tanácsra, visszalépett a versenytől, s így a világbajnokságot nyert együttes megfogyatkozva, végül is az ötödikről a tizenkettedik helyre esett vissza. Ebből az együttesből Sasics volt a legeredményesebb: a hatodik helyen végzett, Kancsal a 13., Maracs-kó (négy szám alapján) az 53. A viadalon (huszonhét érték el 5000 pont fölötti teljesítményt) meglepetést keltett a csehszlovák válogatott előretörése — második helye.

Összetett egyéni: 1. Kelemen (Magyarország B) 5470, 2. Bakó (magyar B) 5400, 3. Adam csehszlovák) 5360. **Csapat:** 1. Magyarország B 15 894, 2. Csehszlovákia 15 401, 3. NSZK A 15 229, 4. Bulgária 15 007, 5. Szovjetunió B 14 983, 6. Szovjetunió A 14 973.

NB II.

Kikapott a Volán

A labdarúgó-bajnokság második osztályában az élcsoportban csakúgy, mint a táblázat alsó részében helyet foglaló csapatok között fokozódik a harc. A 33. forduló meglepetése, hogy a Volán Rákócscsabadán 3:0-ra kikapott a Debreceni VSC csapatától. Idegenben győzött a Szolnoki MTE, a Budafok, az Oroszlány, a V. Izzó.

Pécs—MÁV DAC 3:1
Dunaújváros—Várpalota 3:0
Volán—DVSC 0:3
KKFSE—Dorog 2:2
Olajbányász—V. Izzó 1:2
Bp. Spartacus—Budafok 2:4
FŐSPED—SZMTE 0:1
Nagybányász—Oroszlány 0:1
BVSC—Bábolna 3:0
Szekszárd—Kömlő 2:1

Az élcsoport: 1. Dunaújváros 50, 2. Dorog 45, 3. Budafok 42, 4. BVSC 41, 5. KKFSE 39, 6. DVSC 39.

Kristyán Zsuzsa aranyérmes a teke VB-n

Az eddigi világbajnokságok legeredményesebbikét zárták a magyar tekezők. A nők egyéni számában külön versenyt vívott Vad Gyuláné és a VB-újonc Kristyán Zsuzsa, s remek párharcból Kristyán került ki világbajnokként 1270 fával, míg Vadné 1268 fával az ezüstérmet szerezte meg a román Elene János (1255 fa) előtt. A férfiak között Csányi Béla várakozáson felüli kitűnő hajrájával, 2690 fával bronzérmet szerzett a világbajnok jugoszláv Dragas (2705 fa) és a második helyezett román Tismanaru (2703 fa) mögött.

Az éremtáblázaton Jugoszlávia végzett az első helyen három arany- és két ezüstérmével, mögötte Magyarország áll 2—2 arany- és ezüst-, valamint 3 bronzérmével.

KULTURÁLIS FIGYELŐ

MICHELANGELO-EMLEKMŰ

Carrarában a nagy olasz mester születésének 500. évfordulója alkalmából bemutatták egy emlékmű tervét. A nemzetközi művészkirovót 1200 m magasban, az Alpokban levő márványbányák közelében kívánják felépíteni, ahol annak idején Michelangelo választotta ki szobraihoz a márványt.

A terv készítői mindenekelőtt arra törekedtek, hogy Michelangelo emlékére ne öncélú emlékművet hozzanak létre. Azt akarták, hogy a nagy művész emlékét nemzetközi művészkirovót hirdesse. Úgy tervezik, hogy a létesítendő tudományos-művészeti kirovót a helyi és külföldi művészeknek és iparművészeknek nyújt majd alkotási lehetőséget. Az „emlékmű” építésébe hazai és külföldi szobrászokat kívánunk bevonnani. A művészek oldalán tudósok, csillagászok is részt vesznek majd a komplexum megépítésében.

Az épület könnyűfémváz szerkezetű a tervek szerint márványlapokkal fedik. A művészek lakását, a műtermeket, laboratóriumokat a már meglévő bányavágatokban képezik ki. A mintegy 80 méter hosszú épület előtt félkör alakú szabadtéri színház lesz, ugyancsak márványból.

A művészeti kirovótban építenek egy éttermet és egy szállodát is.

A Michelangelo emlékére építendő komplexum tervét Giovanni Michelucci készítette el. A terv Henry Moore szobrászművésznek olyannyira megtetszett, hogy hajlandó egy szoboralkotással hozzájárulni az emlékmű építéséhez.

Új Babilon

Minden korban voltak kíváncsi emberek. Ha azonban hihetünk a bibliai legendának, mindent felülmúlták a régi babiloniaiak: annyira kíváncsiak voltak, hogy igen magas torony építését határozták el, csak azért, hogy a tetejéről megláthassák, mi történik a mennyországban. A többi már ismeretes: a megdühödött úristen megbüntette az építőket, arra kényszerítette, hogy különböző nyelveken beszéljenek, és így már nem értették meg egymást. Megkezdődött a híres „babiloni nyelvzavar”. Az építők szétszóródtak az egész földtekén, és nem fejték be azt a nagyszabású tervet...

Most térjünk át a legendáról a valóságra. Jegyezzük meg, hogy Babilon városa valóban létezett, és romjait mind a mai napig láthatjuk az Eufrátész bal partján. De akárhogy kutattak a régészek, semmi nyomát nem találták a mítikus toronynak, sem Szemiramisz királynő híres „függőkertjeinek”. Ennek ellenére... a közeljövőben mindez megjelenik majd.

Irak kormánya hatalmas pénzeket adományozott egy új Babilon felépítésére. Olyan formában akarják újra teremteni, amilyenben két-három ezer évvel ezelőtt létezett. És mi több, az ősi festők képzeletét követve az építők még azt az igen magas toronyt is megszerkesztik, és egyáltalán nem törődnek olyan részletkérdéssel, volt-e valójában vagy sem. A romokat természetesen épségben megőrzik, az új Babilon mellette emelkedik majd. A „nyelvzavart” azonban most sem sikerül majd elkerülni. Legalábbis már most sincs se vége, se hossza a turistaügnökségek jelentkezőseinek.

Művésztelep a Hortobágyon

A Hajdú-Bihar megyei Vendéglátó Vállalat régtől eredő gyakorlata, hogy presszóterületeket rendez és képeket vásárol. Ez a mecénásság teljedett ki tavaly, amikor a kilenclyukú híd tövében megrendezték az I. hortobágyi művésztelepet, idén pedig megnyitották a II. — ez alkalommal május 29-ig tartó — festő-alkotó táborát.

A művésztelepnek hat magyar és hét külföldi vendége van, ez utóbbiak Debrecen lengyel testvérvárosából, Lublinból érkeztek. A négy hét alatt a festőknek bemutatják a Hortobágy védett madárvilágát, kirándulásokra viszik őket, s diaképpel kísért előadásokat tartanak nekik. Mivel a pusztá szinte mindig más és más, a tavalyi művésztelepet ősszel tartották, most tavasszal rendezik meg, a következő évben pedig a nyár és a tél következik.

A művésztelepen készült festményekből Debrecenben rendeznek majd tárlatot. A művek főképp a debreceni Arany Bika most készülő új épületszárnyát díszítik majd.

Keresztury Dezsőt Herder-díjjal tüntették ki

Bécsben az Osztrák Tudományos Akadémia nagyteremben kiosztották az idei Herder-díjat. A hamburgi alapítvánnyal minden évben azokat tüntetik ki, akik kelet- és délkelet-európai országokban irodalmi, művészeti, építészeti, néprajzi vagy más kulturális területen végzett kiemelkedő tevékenységgel járultak hozzá európai kultúra ápolásához.

Az idén bolgár, csehszlovák, görög, jugoszláv, lengyel és román személyiségeken kívül dr. Keresztury Dezső írónak és irodalomtörténésznek, a Magyar Tudományos Akadémia levelező tagjának is odaítélték a Herder-díjat, amiért sokoldalúan és eredményesen járult hozzá a német nyelvterület irodalmának megismeréséhez.

A Herder-díjon kívül minden kitüntetett egy-egy tanítványát vagy munkatársát a hamburgi alapítvány egyes ösztöndíjjal jutalmazták. Magyar részről Vitai András kapta meg az ösztöndíjat.

Vágó Márta emlékére

Öregasszony vagyok, de még nem halott. — Amikor Vágó Márta 1967-ben rendezte eredetileg 1942-ben papírra vetett naplójelentését, feljegyzéseit, József Attilától kapott és a költőhöz intézett leveleit, leírta azt a mondatot is. Mint egyik tömören megfogalmazott érvét annak a különben másutt is felrémelő aggodalmának, hogy vajon helyes-e nyilvánosság elé tárni, szükséges-e nyomatásban is közölni, amit ő legszemélyesebb ügyének érzett. Ez a kételye még évekig visszatartotta attól, hogy közlétegye az „anyagot”, ami végül is — barátok erősen sürgetésére — egy irodalmi folyóiratban, s nem sokkal utána, egy évvel ezelőtt, könyv alakban is napvilágot látott.

Néhány napja Vágó Márta halott, de mégis megmaradt annak a fiatal lánynak, aki iránt az ifjú József Attila szerelme lobbant, aki — virág helyett — verset, „versvirág”-ot kapott a Párizsból frissen megért, még kezdőnek számító, de már „igazi” verseket alkotó költőtől. S aki szintén beleszeretett a vékony, kapott ruhás, de kedélyében még ép, gyakran csikószerűen virgoc fiatalemberbe. A szerelem nem teljesedhetett ki, a leányt szülei — kitűnő emberek különben — egy kicsit a költő elől is külföldre küldték, ahol is farszort és keserves, egész életére nyomot hagyó élethelyzetekbe került.

Halott, de él, és most már mindaddig élő marad, míg csak lesz magyar nyelv, magyar irodalom. Mert a költő utolsó éveiben újra bensőséges barátságba került József Attilával, immár klasszikus költeményekre is inspirálta őt, köztük a Hazám-ra, amelyet — több dokumentum is hitelesíti ezt — a költő neki kívánt dedikálni. Ő azonban — talán lelkifurdalása miatt, vagy talán abból a nagyon is egyszerű okból, hogy egyetlen, igazi szerelme, akivel egynek érezte magát, a költő volt — nem akarta azt elfogadni.

Vágó Márta sokáig versekben rejtekezett, s inkább csak elviselte, semmint kívánta, hogy személyét „felfedezzék”. Mert ahogy elviselte azt is, hogy elég sokáig túlságosan is „egy az egyhez” vegyük a József Attila-sort: Egy jómódú leányt szerettem — osztálya elragadta tőlem. Pedig ő tudta a legjobban, mennyire nem volt egyértelmű az a jómód (és különösen nem az az osztály), amelyben élt. Nem vette zokon azt sem, hogy egy időben hallgattunk arról, mi mindent adott ő a költőnek. Aki az ő közvetítésére, s az ő szobájában írta, például, a Thomas Mann üdvözlését.

Hogy József Attila rendkívül zaklatott pillanataiban is — nem sokkal önkéntes halála előtt — olyan verseket tudott alkotni, amelyek „mélyben, egyben” tudták tartani akár a legszörnyűbb fájdalom költői

ábrázolását is, abban — ez ma már teljesen világos — szerepe van Vágó Mártának.

Ami Vágó Márta könyvét illeti, arról sokat mond már a címe is. Egyszerű cím: József Attila. Pedig ha valaki csak így nevezhette volna: Attila, akkor éppen Vágó Márta volt az. Am ellentétben azokkal, akik József Attilára emlékeztetve, a szobrárt is letegezik, Vágó Márta a szövegbe fűzték és a mellékletek között levelek becézéseire ellenére sem sajátítja ki a költőt. Tárgyilagosan írja le, hogy mit mondott, mit csinált, milyen gondolatok és érzések születtek benne József Attila különböző, nemegyszer nagyon is rapszodikus cselekedetei hatására. Ez a fájdalmas és gyönyörű tárgyilagosság hívebb emléket állít a költőnek minden köszönetnél.

József Attila Vágó Márta könyvében a proletáriátus fia, akit azonban érzékenyen érint, hogy míg ő teljesen azonosul a munkások történelmi ügyével, van munkás, aki nem kíván azonosulni övele. A parasztság sorskérdéseinek felismerője a könyvben József Attila, de nem tud szabadulni falun, gyámgyerekként eltöltött éveit nyomasztó emlékeitől. Örök diák is, aki szívesen tanul a valóban művelt, humanista polgároktól.

Falusi lemezlovas

A hanglemez nagy divat lett, / Már falun is ezt keresnek, / Mézeskalács szívek helyett / Egy-egy jó hanglemezt vesznek. / A hanglemez egy traktorost... (Folytatás a vizs. 2., 40. és a függ. 13. számú sorokban.)

Vízszintes: 2. A folytatás első része (zárt betűk: N, A, L, N). 13. Római 1049-es. 14. Folyó a Pireneus-félszigeten. 15. Egy ízben. 16. Nővény, amelynek néhány fajtája eddig is. 19. Gyom. 20. Libahang. 21. Cukrárszütemény. 22. Határidő hosszabbítása. 25. Főléje helyez. 27. ... Kata; balladahős. 28. Suta egynemű betű. 29. Ogermán isten. 30. Hazai gyógyvíz. 32. Csatornázott folyó. 33. Torbágygal egy községet alkot. 34. Pedzi a horgot. 35. Cselekvés. 36. A. O. 37. Távolagsmérték a turiban. 39. Marokkó fővárosa. 40. A folytatás második része (zárt betűk: T, D, K). 42. Azonban. 44. Málvaféle dísznövény. 45. Ilyen csövé puska is van. 46. P. E. 47. Hátultöltő tüzfegyver része. 49. Folyosó. 50. „Hid a...” — Ivo Andrić híres regénye. 51. Az ó drámáiból készült a Tosca szövegkönyve. 52. A vas vegyülete. 53. Tái betű. 54. Szalamandra jelzője. 55. Húz ikerszáva. 56. Népszerű táncdalnévelés. 58. Dívatos dohányzóeszköz. 59. Város a Káma partján. 62. Csatakiáltás. 63. Sajított gyógyszerzemeske. 64. Az angol uralkodócsalád neve.

Függőleges: 1. Kérdő névmás. 2. Afrikai állam. 3. Férő, nő. 4. A Duna egyik jobb oldali mellékfolyója Ausztriában. 5. Az ír ellenforradalmi hadsereg neve, röv. 6. Görög betű. 7. M. E. 8. Valami rossz-nak a bekövetkezésétől tart. 9. Szid. becsmél. 10. Jászai Mari szülőfaluja Komárom megyében. 11. V. Z. 12. Villamosipari tröszt az NSZK-ban. 13. A versike befejező sora (zárt be-

KIS TÖRTÉNETEK

Híres emberekről

1912-ben Germanus Gyula a Keleti Kereskedelmi Akadémia tanára volt. Egyik növendéke: Latinovits Tibor, jómódú gyerek, akit szülei a szép reményekkel kecsegtető konzuli pályára reményében adtak a Keleti Akadémiára, a szép reményekkel homlokegyenest ellentétben — bukásra állott török nyelvből. Latinovits minden tőle telhető elkövetett a katasztrófa megelőzésére. A vizsga előtt néhány nappal megjelent Germanus professornál, és egy finom velinpiapiros borítékot nyújtott át. A professzor felbontotta a borítékot, s Lukács László miniszterelnök, a hírhedt panamista levelét találta benne, aki mint a reményekkel teljes Latinovics-iffjú atya-fia, elnézésre, kiemeltre kérte benne Germanus Gyulát, mert — mint írta — pártfogoltjának élet-halál kérdése, hogy a vizsgája sikerüljön.

Germanust módfelett felháborította a miniszterelnök illetéktelen beavatkozása. Mérgesen ráfordmedt a diákra:

— Sajnálom, kérem. Nálam vagy tud a hallgató, vagy nem. Ha nem tud, protezsálja énfelölem akár a miniszterelnök úr öngyémeltősága is, én megbuktatom. Latinovit elsápadt.

— Professzor úr — rebegte kétségbeesetten — én halálosan szerelmes vagyok. És az édesapám addig nem egyezik bele, hogy elvegyem a szívem választottját, míg le nem vizsgálom... Hát ezért... élet és halál kérdése számomra...

— Erre az évrre Germanus Gyula szilárdasága kissé megrendült. Az elvi alapokról viszont semmiképpen nem akart letérni.

— Nézze, fiatalember — mondta rövid gondolkodás után —, adok magának egy sanszot. Itt van ez a török tankönyv. Kijelölök ebből néhány szöveget. Tanulja meg ezeket a fordítását, és tanulja meg a nyelvtani részét. Aztán jöjjön el a vizsgára — majd meglátjuk.

Az ifjú Latinovits hálalkodva távozott, és néhány nap múlva sugárzó arcra jelent meg a vizsgán. Germanus odanyújtotta neki a kijelölt szöveget, s a jelölt csak úgy fújta a fordítást és a szintaxist. A kevéske kis anyagot a nemességében gondosan bevágta.

Olyan jól felelt, hogy a vizsgabizottság egyik tagja kíváncsi lett a kiváló készségű diák további produkcióira.

— En még arra kérném a hallgató urat — javasolta Germanus professornak —, hogy mivel a latinbetűs török szöveget ilyen hibátlanul lefordította, most írja fel ugyanezt diktálás után török betűkkel a táblára.

Latinovits ezúttal falfehér lett. Rámeredt Germanusra, s észre sem véve annak biztató, bátorító kacsinását, kibotorkált a táblához. Remegő kézzel nyúlt a kréta után, s ahogy Germanus az első mondatot feldiktálta, már ki is esett a kréta az ujjai közül.

— Írja, írja, írja — nógatta erőlyesen Germanus, de Latinovits Tibor összeomlott:

— Professzor úr — nyögte — elcsukolva — professzor úr, én egy betűt sem tudok törökül leírni.

— Akkor ön megbukott — csattant fel dühösen Germanus, aztán elkeseredetten nézte, amint a diák kitámolygott a teremből.

Vizsga után Latinovits a folyosón várta a professzort.

— Miért tetszett megbuktatni? — kérdezte tragikus hangon. — Most mi lesz énvelem?

— Fiatalember — válaszolta Germanus Gyula keményen — maga megérdemli a sorsát. A vizsgabizottságban rajtam kívül senki egy szót sem tudott törökül. Kacsingattam magának, hogy írjon, jirkáljon akármilyen kriksszkrakszot, mindegy... De maga teljesen elvesztette a fejét. Ezért buktattam meg. Mert ha valaki ilyen nagy számár, akkor véleményem szerint, ne nösüljön!

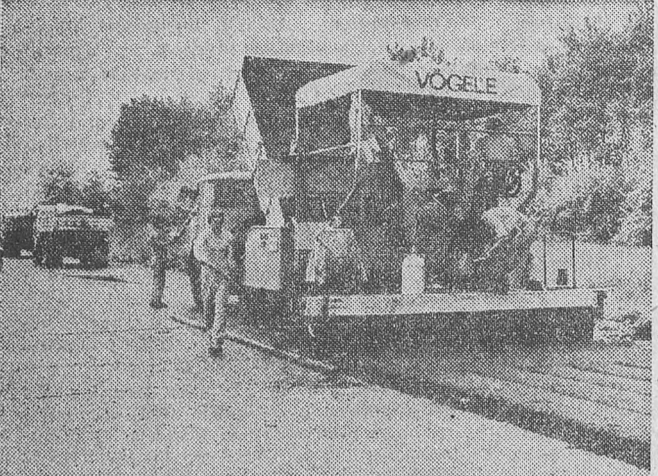
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
13			14			15						
		16	17			18	19					20
21	22				23	24						
25					26	27						28
29					30	31						32
33					34							35
36					37			38	39			
					40				41			
42	43	44						45				46
47		48						49				
50								51				52
53								54				55
56								57	58			59
								60		61		62
								63				64

tűk: I, R, A). 17. Ország az Arabfélsziget délkeleti partján. 18. Fenyegetés. 22. Távközlési eszköz. 24. A rajtjól a célig terjed. 26. Udve festi az arcbort. 28. Téli sporteszköz része. 30. Tagzs... világhírű indiai síremlék. 31. Bizonyos örökösödő sajtások tekintetében eltérő kisebb csoport a fajon belül. 32. Férfinev. 33. Kora tavaszi erdei növény. 35. Mervev selymeszövet. 37. Nem szorosan. 38. Nincs egészen

magánál. 39. Előkele. 41. Főváros, de író neve is. 43. Merített. 48. Bulgáriai hegység Szófiától délre. 49. Isztambuli városrész. 51. Lengyel földőhely. 52. Magas hőmérsékletű. 54. Friss, jó erőben levő. 55. Költő mű. 57. Az üzemi háromszög egyik tagja. 58. Egy u-val hosszabbítva: gumibroncs. 59. Orosz súlymérték. 60. Talmi. 61. T. W. 62. H. N.

Beküldési határidő: 1976. június 12.

ÚJ BURKOLAT A 21-ES ÚTON

A Hatvan-Salgótarján közötti, 21-es számú utat tavaly óta korszerűsítik. Az Egri Közúti Építő Vállalat az idén kilenc kilométer hosszban terít kétrétegű aszfaltot az útra. Képiükön: Pásztor térségében dolgoznak a gépek; június végére készülnek el a munkával

Építkezések a mátrai kirándulóhelyeken

Az utóbbi években — miként más, jó fekvésű kirándulóhelyeken is — ugrásszerűen megnőtt a Mátrában az idegenforgalom. A Kékes környékén ez kiváltképp a téli hónapokban vált érzhető; a havas téli vasárnapokon gyakran már több órai veszteségre kényserültek a hegyre reggel felhajtó gépkocsik, mert a felfelé irányuló forgalom miatt nem lehetett hajtani. Ha nem is ilyen, de hasonló zsúfoltság van a nyári pihenőnapokon is. Leginkább a budapesti autós turisták kedvelik ezt a vidéket, amely a fővárosból jó úton, gyorsan elérhető.

ban adtak át egy szolgáltatóházat és vendéglőt; Mátrafüreden az elmúlt hetekben befejezett Avar Szálló mellett ugyancsak szolgáltatóház, orvosi rendelő és gyógyszerház, illetve gyorskiszolgáló falatozó épült, és különösen gyors fejlődés játszódtott és játszódik le Sástón, az ország legmagasabban fekvő tavanál. Az utóbbi években a kemping mellett a vállalati pihenők egész sora épült fel, most pedig a kemping bővítését, motel építését, sí-, rúdli- és korcsolyapálya kialakítását, ifjúsági tábor létrehozását tervezik.

A növekvő turistaforgalom tehát gyors fejlesztéseket tett szükségessé a Mátra déli lejtőjén, s a gyöngyösi városi tanács — a terület gazdája — a forgalom széthúzásával, új területek feltárásával is igyekszik enyhíteni a zsúfoltságon. Megkönnyíti ezt, hogy a hegyseknek ez a része rövidesen szinte teljesen közművesített lesz: a mátrai regionális vízmű egyik ágaként most épül a Csórréti víztároló, amely Mátraszentimrért, Mátraszentlászlót, Mátraszentivánt, Galyatetőt, Kékestetőt és Sástót látja el vízzel; elkészült Mátraházától Mátrafüredig a szennyvíz-gerincvezeték, erre folyamatosan kötik rá a leágazó vezetéseket.

Az autós turizmusra való tekintettel több nagy parkolóteret alakítottak ki a kirándulóhelyeken és jelenleg is építenek néhányat. Rendezik a Kékestető környékét: a gyöngyösi városi tanács kétféle millió forintért új termőréteget hordat; az eróziótól lekoptatott csúcsra, a környéket füvesítik, a lépcsőt átépítik és korszerűsítik a közvilágítást is.

A növekvő forgalom lebonyolítására évek óta tervezik egy Mátraházáról kiinduló lanovka felépítését a csúcsra. Most ismét foglalkozunk a gondlattal. A hozzávetőleg négy kilométer hosszú drótkötélpálya (vagy a libegőhöz hasonló nyitott, vagy zárt kabinos megoldású) lehetővé teszi majd, hogy Mátraházáról csak az átmenő forgalmat engedjék tovább, a kirándulók gépkocsijait azonban itt megállítsák. Ezzel a közlekedési gondok megoldásán kívül a kirándulóhelyek környezetvédelmét is szolgálják.

A háztáji és kisegítő gazdaságok tevékenysége

A Minisztertanács ülésén jóváhagyta a mezőgazdasági és élelmiszerügyi miniszter előterjesztését a háztáji és kisegítő gazdaságok termelésének fejlesztését előmozdító intézkedésekről. Az intézkedések összefüggésben vannak azzal, hogy a kis- és közélműveltségű tevékenység a nemzeti jólételem jelentős forrása, miután a mezőgazdasági termelés mintegy egyharmadát a kisgazdaságok adják. Ily módon támogatásuk a lakosság ellátása és az exportáru-termelés szempontjából egyaránt fontos. Így volt ez korábban is; a háztáji gazdaságban végzett szarvasmarha- és sertés-tenyésztést — mint ismeretes — 1970 óta, a burgonya- és zöldségtermelést pedig 1974-től a szövetkezetek közös munkaszervezetében végzett tevékenységnek tekintik abban az esetben, ha az állatokat a tsz részére, vagy annak útján értékesítik; a zöldséget és gyümölcsöt értékesítésre a tsz-nek, az állami vagy szövetkezeti kereskedelemnek vagy a feldolgozó iparnak adják át. Az említett munkáért az ér-

deklét tagok a termelőszövetkezettől munkanap-jóváírásban részesülnek. A tag javára jóváírt munkanapot a társadalombiztosítási szolgáltatásokra jogosultságánál, így a nyugdíjnál, továbbá a termelőszövetkezeti betegségi és szülési segélynél, gyermekgondozási segélynél, a fizetési szabadságra való jogosultságánál egyaránt figyelembe veszik. A Minisztertanács döntése értelmében ezeket a kedvezményeket most kiterjesztik; a termelőszövetkezeti és szakszövetkezeti tagokat 1976. június 1-től kezdődően a csonthéjas gyümölcsök (dió, mandula, szilva, kajszli- és őszibarack, cseresznye, meggy) és más bogyós gyümölcsök (szamóca, málna, ribizke, pöszmété) termelése, továbbá a libahízalás után is megilletik.

A Minisztertanács határozata szerint a jövőben a termelőszövetkezeti vezetőket érdekelte kell tenni a működési területükön tevékenykedő kisegítő gazdaságok mezőgazdasági termelésének és értékesítésének szervezésében is.

Az ötödik ötéves tervben Hetvenhatmilliárd forint Budapest fejlesztésére

Budapest V. ötéves tervéről, a tervidőszak lakásgazdálkodási irányelveiről és a IV. ötéves terv végrehajtásáról tárgyalt ülésen a Fővárosi Tanács. Attenkintette a negyedik ötéves terv teljesítését, azokat az eredményeket, amelyek megalapozták a következő esztendőket minden eddiginél nagyobb fejlesztési lehetőségeit. A fővárosban összesen 76 milliárd forintot fordítanak a lakásépítésre, a közlekedés gondjainak megoldására, a közművek fejlesztésére, a kereskedelmi hálózat, az egészségügyi és az oktatási intézmények fejlesztésére.

Az elmúlt öt évben 40 milliárd forintot fordítottak a város fejlesztésére. Imntegy 78 ezer lakás épült fel, több mint negyedmillióan költöztek új otthonokba. A népesedéspolitikai határozatok szellemében, csökkent az egyszobás lakások aránya, nőtt a többszobásoké. Két év alatt 2618 három- vagy több gyermekes család jutott soron kívül nagyobb lakáshoz, jelentősen gyarapodtak a közművek, megvalósult a múlt évek egyik legfontosabb feladata, az új lakónegyedek közművesítése, víz-, gáz-, csatorna- és távfűtőhálózatának megépítése. Kétszeresére emelkedett a gázzal ellátott és a központi fűtéses lakások száma, a kormány jelentős segítsége nyomán javult a tömegközlekedés. A tervezett 815 helyett 1213 új buszt állítottak forgalomba, megnyílt a teljes kelet-nyugati metróvonal, s meghosszabbították a kis földalattit.

Megkezdődött a kórházak felújítása, csaknem 1100-zal gyarapodott a kórházi ágyak száma. Jelentős társadalmi összefogás nyomán a tervezettnél jóval több bölcsőde és óvoda épült fel, a főváros sok új művelődési intézménnyel is gyarapodott, átadták a kőbányai művelődési központot, a csepeli művelődési házat, a Marczibányi téri és az óbudai ifjúsági házat. Két új mozi épült.

Bővültek a szolgáltatások is. Javult a kereskedelmi ellátás, s fontos előrelépés volt, hogy a nagy alapterületű bevásárlóhelyek a közlekedési csomópontoknál valósultak meg. Budapest ötödik ötéves fejlesztési tervét Szépvölgyi Zoltán terjesztette a tanácsülés elé. Szóbeli kiegészítésében hangsúlyozta, hogy bár a negyedik ötéves terv kiemelkedő eredményei nyomán az élet minden területén jelentős volt az előrehaladás, mégis számos gond maradt és sok feladat vár megoldásra. Elemmezte az ötödik ötéves terv előkészítését, majd rámutatott az előterjesztett javaslat fő jellemvonására: Budapest fejlesztésére 90 százalékkal többet fordítanak a jelenlegi időszakban, mint a negyedik ötéves terv során. Ez azt jelenti, hogy a rendelkezésre álló 76 milliárd forint fejlesztési alap majdnem négyszerese a harmadik ötéves terv során felhasználható pénznek.

Jobb minőségű lakások

A tervben nincsenek olyan tartalmak, amelyek a végrehajtás során bármiféle lazaságot engednének — mondotta. — A terv sok tekintetben feszített, nem könnyen teljesíthető, de olyan célokat tartalmaz, amelyek hatékonyabb, szervezettebb munkával valósíthatók meg.

A továbbiakban az ágazati fejlesztéseket elemmezte. A következő esztendőketben is első helyen a lakásépítés szerepel, 90-100 ezer otthont kívánnak létesíteni, 20-30 százalékkal többet, mint a múlt öt évben. A lakásépítés továbbra is a külső, döntően munkások lakata, elavult lakásállomány területén folyik, vagyis Újpesten, Kőbányán, Lőrincen, Kispesten, Erzsébeten, Csepelen, Budafokon és Kelenföldön, Óbudán, Dél-Zuglóban, Újpalotán. De újabb területeken is megkezdődnek a rekonstrukciók, így például Angyalföldön. A lakások átlagos alapterülete 53 négyzetméter lesz, s mindinkább szorgalmazzák a több szobás, több félékszobás otthonok megvalósítását. — A tervidőszak során — folytatta Szépvölgyi Zoltán — 320-350 ezer budapesti költözhet új lakásba, s tíz eszten-

dő alatt 1971-től 1980-ig három Miskolc nagyságú város épül Budapesten, összesen 600 ezren költöznek új lakásokba. Alapvetően megváltozik a lakásállomány összetétele is azal, hogy összesen 50 ezer lakást szánának, így 70 százalékra emelkedik a több szobás lakások száma.

A tanácsok első ízben támogatják a telepszerű, magán-erős építkezéseket — hangsúlyozta Szépvölgyi Zoltán —, és mindenképp az üzemi lakásépítkezéseket. Ezzel is előmozdítva, hogy sok fizikai dolgozó és fiatal házaspár gondjai oldódjanak meg. Fontos feladat a mintegy 120 milliárd forint értékű budapesti épületállomány megóvása. Erre 16 milliárd forintot fordítanak, amelyből 4 milliárdot a meglévő elmaradás pótlására szánják. A legfontosabb feladat a felújítások és javítások gyorsítására, a kivitelezési munka minőségének javítása.

Közművek, közlekedés, egészségügy

Nagy feladatokat tűz a terv a közműgazdaság elé is. Háromszáz ezer köbméter új víztermelő kapacitás üzembe helyezését kell biztosítani, és a szennyvíztisztító mű felépítését.

A közlekedés fejlesztésében a legfontosabb: 1980-ig megépül a metró észak-déli vonalának 11 kilométeres szakasza, amelynek az első, öt kilométeres szakaszát még az idén átadják. 1978-ban elkezdődik a harmadik, Budafokot Újpalotával összekötő, 19 kilométer hosszúságú vonal építése. A metróvonalak építéséhez kapcsolódva összesen 12 nagy formájú közlekedési csomópont rendezésére kerül sor, 9 felújítást és nyolc aluljárót épül. Elkészül a Szentendrei, a Soroksári, a Bécsi és az Üllői út egy-egy része, az Alkotás utca. Korszerűsítik a Iszargária körút 2 kilométeres szakaszát és megkezdik az M 3-as autópálya bevezetésének építését.

Az egészségügyi hálózat fejlesztésére a negyedik ötéves tervben felhasználtnál két és félszer több pénzt szánják. Ebből a fekvő- és járóbeteg-ellátás feltételeit, és a gyógyítói intézmények gép- és műszerellátását gyarapítják. Az egészségügy legnagyobb beruházása a dél-pesti kórház. 1978-ban készül el a Margit Kórház bővítése, új pavilonok épülnek a tétényi, a csepeli, a merényi és pesthidegkúti kórházakhoz. A kórházi ágyak száma a tervidőszak során 1900-zal gyarapodik. Új szakorvosi rendelőintézet épül a VI., a VII., a XIII., a XIV. és a XVIII. kerületben.

Nagy feladat a gyermekintézmények fejlesztése. Hat, hat és fél ezer új bölcsődei hely, s mintegy 15 ezer óvodai hely megvalósítását tervezik.

A két ötéves terv együttes fejlesztése nyomán — hangsúlyozta Szépvölgyi Zoltán — 1971 és 1980 között a bölcsődei helyek száma 75, az óvodai helyeké 100 százalékkal növekszik. És ehhez a téma körhöz tartozik az is, hogy 1060 tanterem épül, csaknem kétszerese annak, ami a negyedik ötéves tervben megvalósult. E fejlesztések fontos célja, hogy e'sősorban a legrosszabbul ellátott kerületek helyzetén javítsunk, hogy azok közelítsék vagy elérjék a fővárosi átlagot.

A továbbiakban a kereskedelmi fejlesztésekről szólott a tanácselnök. A kereskedelmi ellátás fejlesztéséhez a Belkereskedelmi Minisztérium 1,1 milliárd forint kiemelt támogatást, a SZÖVOSZ pedig 500 millió forintot biztosít. Továbbra is nagy alapterületű és széles választékot biztosító kereskedelmi üzletek épülnek majd. Elkészül az Őrs vezértéri bevásárlóközpont, áruháza épülnek Újpalotán, Kőbányán és Pesterzsébeten.

Előnyben a gyerekes családok

Szépvölgyi Zoltán expozéjában kiemelt figyelmet szentelt a főváros szociális, szociálpolitikai, társadalompolitikai gondjainak. Hangsúlyozta, hogy Budapesten a lakosság 20 százaléka nyugdíjas korú. Ezért szükséges a házi szociális gondozásban létesülő közlekedési bővítése, a tervidőszak végéig 10 ezerre kívánják növelni az ilyen gondozásban részesülőket. Újabb 25 öregek napközi otthonát kell megvalósítani. De épp ilyen fontos az ifjúság egészséges nevelése. Most az általános iskolások 86 százaléka tanul meg úszni, szeretnék elérni, hogy minden gyermek megtanuljon, de ehhez nyolc tanuszodát kell építeni.

A továbbiakban arról szolt, hogy jogos az az évek óta gyakran megnyilvánuló társadalmi igény, hogy a rossz hírű italboltok megszüntetésével, átalakításával is tegyék kulturáltabbá a vendéglátást. Azt tervezik, hogy öt év alatt a nagyüzemek környékén és a legfontosabb útvonalakon levő italboltok közül legalább százat megszüntetnek vagy korszerűsítik. S helyükön többnyire tejboltokat nyitnak, mert jelenleg mindössze húsz speciális tejüzlet van a fővárosban.

A népesedéspolitikai határozat végrehajtása és a sokgyermekes családok helyzetének javítása érdekében megvizsgálták, hogy mikor lehet a két- és több gyermekes családok lakásgondjait megoldani. A több, kiskorú gyermekes lakásigénylők száma most 22 300. Ezen belül 3400 a három- és több gyermekes, lakásra váró család. A vizsgálat megállapításai alapján a budapesti pártbizottság és a fővárosi tanács végrehajtó bizottsága javasolta a tanácsnak, hogy 1976-tól a négy vagy több gyermeket eltartó családoknak a kérelem benyújtását követő évben biztosítsanak lakást. A háromgyermekes családoknak pedig a kérelem benyújtását követő két évben belül. Biztosítani kell azt is, hogy azok a két-1975. december 31-ig beadták lakáskérelmüket legkésőbb 1980. december 31-ig kiutalást kapjanak. Ezek az elhatározások szerepelnek a most elfogadott lakáselosztási irányelvekben is. Éppúgy mint az, hogy egyedi elbírálás alapján a több gyermekes családoknak a lakáshasználati díjat részben vagy teljes egészében el kell engedni.

A fővárosi tanács felhívással fordult Budapest lakóihoz, az üzemek, az intézmények dolgozóhoz és a tömegszervezetekhez, hogy az ötödik ötéves terv céljainak megvalósítását az elmúlt évekéhez hasonló társadalmi munkaakkciókkal segítsék.

Bemutatkozott Ferihegyen a JAK-40-es

Menetközben, azaz repülésben is bemutatkozott Budapest légtérében és Ferihegyen a JAK-40 típusú szovjet gyártmányú repülőgépet úgynevezett szalonváltozata. Az Aviaexport és a NIKEX Nehézipari Kereskedelmi Vállalat közös rendezésében a szovjet légügyi szakemberek az új típusú és nagy teljesítményű gép sajtóbemutatóját egyértelmű sikerrel rendezték meg. A JAK-40-es különböző változatai a világ repülőgépgyártásában is különlegességek számítanak. Az elsőkelő helyzetét jelzi: a gépmadár rövid- és középtávú repülésekre egyaránt alkalmas, sze-

mély-, illetve teherszállításra egyformán megfelelő. Ezer-nyolcszáz kilométeres távolságok egyhuzamban való megtételét is könnyűszerrel teljesíti, maximális terhelése 13 700-16 000 kilogramm között változik — attól függően, hogy milyen speciális típusról van szó. A gépmadár személyszállító változata lehet 11, 16, 20, 27 vagy 32 személyes, az utaskabinban a légkondicionálás-tól kezdve minden komfortigény kielégíthető. A szakembereknek, valamint a sajtó képviselőinek az információ után a gyakorlatban is bemutatják a modern és mutató formájú gépet.

Új bevásárlóközpont épült Salgótarjánban

Tíz évvel ezelőtt, a város átépítésével egy időben kezdődött meg Salgótarjánban a régi, elavult boltok, üzletek lebontása. Helyükre, ha lassan is, folyamatosan újak épültek. Elsőként egy kis áruház készült el, majd ezt követte tavaly a garzonházak alatti üzletor, ahol Patyolat, édességbolt, önkiszolgáló étterem, valamint ezermesterbolt nyílt.

Most tovább bővül a megyeszékhely kereskedelmi hálózata. Az Arany János utca és a Rákóczi út sarkán a Lakóterv tervei alapján elkészült az új bevásárlóközpont, amely tereaszos formájával, nagy kirakatkataival jól illeszkedik a tízemeletes házak környezetébe. A kétszintes épületben a földszinten kap helyet a Nógrád megyei Élelmiszer Kiskereskedelmi Vállalat 1100 négyzetméter alapterületű ABC-áruháza, amely egyúttal a megye legnagyobb ilyen kereskedelmi létesítménye lesz. Mellette cipőbolt nyílik meg, míg az emeleti részen 600 négyzetméter alapterületen kötött holmit árúsítanak majd. Névszáz négyzetméteren megnyílik a megye első ételbárja, valamint egy söröző.

Az új bevásárlóközpont műszaki átadása megkezdődött, és a tervek szerint júliusban nyílik meg.

A moszkvai pártbizottság küldöttsége, I. Ny. Ponomarev, a moszkvai pártbizottság titkára vezetésével az MSZMP budapesti bizottsága meghívására hat napot töltött a fővárosban, s Budapest fejlesztése kérdéseit tanulmányozta.

II. Rákóczi Ferenc születésének 300. évfordulója tiszteletére Szécsényben megkoszorúzták a vezérlő fejedelem szobrát. A Szécsényi múzeumban — amelynek falán emléktáblát avattak — „Rákóczi állama” címmel dokumentumkiállítást nyílt, s tárlatban mutatják be a múzeumban a Rákóczi-szabadságharc pénzeit is. A szécsényi várkertben szabadtéri haditechnikai kiállítás nyílt az évforduló alkalmából.

Az Udine körzetét megrendítő földlőkészorozat halálos áldozatainak száma 935, a sebesülteké pedig 3072, az olasz hatóságok hivatalos adatai szerint. Az észak-olaszországi településeken még nem minden épületromot vizsgáltak át, így félt, hogy a romeltakarítási munkák során újabb holttestek kerülnek elő.

Magyar-szíriai egészségügyi egyezményt írt alá dr. Schultze Emil egészségügyi miniszter és dr. Madani Al-Kharymi, Szíria egészségügyi minisztere. Az egyezmény az együttműködés alapelveit tartalmazza, az orvosi és gyógyszerész-tudomány, valamint a közegészségügy és járványügy területén.

Prága és Havanna között közvetlen telefon-összeköttetést létesítettek mesterséges hold segítségével. A Szovjetunió után Csehszlovákia az első európai ország, amely a távbeszélő „Interzputnyik”-rendszerbe bekapcsolódott.

A kétről 1,8 millió dollárral kisebb költségvetést szavazott meg az amerikai képviselőház a NASA-nak, az USA országos űrhajózási hivatalának. A 3,7 milliárd dolláros költségvetési összeg a szenátus és a képviselőház közti kompromisszumos tárgyalások eredménye, s hatályba lépéséhez még Ford elnök aláírására is szükség van.

Festi HÍRADÓ SAJTÓSZEMLE Szerkesztő: A szerkesztő bizottság 1094 Budapest. V. Steindl utca 8. Kláudia 82 Lezsáky Minisztérium Bu Országos Parancsnokság 76-1905 Szikra-Lapnyomda Budapest